

ในพระปรมາṇีไชยพระมหากรกฎิตริย์ ศารวตจักรมณฑล

คำวินิจฉัยที่ ๕/๒๕๔๙

ວັນທີ ៣ ປຸດກົມພາພັນນີ້ ພ.ມ. ២៥៥៥

เรื่อง คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาด
ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๔ กรณี นายสุเมธ อุพลดิษฐ์ งาใจไม่ยืนบัญชีแสดงรายการ
ทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบ

ประธานกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติเสนอคำร้อง ลงวันที่ ๑๒ ธันวาคม
๒๕๔๓ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยข้อดตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕ กรณี นายสุเมธ อุปลดีเยร
คงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบ

ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องสรุปได้ว่า นายสุเมธ อุพลดีเยร ผู้ถูกร้อง
ดำเนินคดีในคดีหมายเลขคดีที่ ๑๗๙๘๘ ลงวันที่ ๒๕ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๒ ซึ่งต่อมาได้รับการตัดสินใจลงโทษจำคุก ๔ ปี ๘ เดือน ๘ วัน ๘ ชั่วโมง ๘ นาที ๘ วินาที ให้แก่ นายสุเมธ อุพลดีเยร ผู้ต้องหาในคดีดังกล่าว ซึ่งเป็นความประพฤติที่ไม่ดีต่อสังคม แต่ในวันที่ ๒๕ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๒ ที่ผ่านมา ผู้ต้องหาได้เข้ารับการบำบัดรักษาที่โรงพยาบาลจุฬารัตน์ ซึ่งเป็นสถานที่ที่มีมาตรการป้องกันโรคอย่างเข้มงวด ไม่สามารถนำเชื้อไวรัส COVID-19 ได้เข้ามาในห้องผู้ต้องหา ทำให้ผู้ต้องหาไม่ติดเชื้อไวรัส COVID-19 แม้กระทั่งตอนนี้ ดังนั้น ไม่สามารถกล่าวว่าผู้ต้องหาได้กระทำการใดๆ ที่เป็นภัย对自己或他人造成危险。因此，建议法院撤销对被告的判决，改判无罪。

ผู้ร้องมีหนังสือลงวันที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๔๒ ถึงนายกเทศมนตรีเทศบาลนครขอนแก่น เพื่อแจ้งให้ผู้บบริหารและสมาชิกสภาเทศบาลนครขอนแก่น อ่านบัญชีฯ ภายในกำหนด ปรากฏว่า จนถึงวันครบกำหนด ผู้ถูกร้องก็ไม่ได้อ่านบัญชีฯ ต่อผู้ร้อง และผู้ร้องมีหนังสือลงวันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๓ และ ๓ พฤษภาคม ๒๕๔๓ ถึงผู้ถูกร้อง เพื่อให้ชี้แจงเหตุผลกรณีไม่ อ่านบัญชีฯ โดยส่งทางไปรษณีย์ ลงทะเบียนไปที่บ้านเลขที่ ๔๓๕ ถนนกลางเมือง ตำบลในเมือง อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น ซึ่งเป็นภูมิลำเนาที่ปรากฏตามหลักฐานของสำนักบริหารการทะเบียน กรรมการปักครอง ปรากฏหลักฐาน ตามใบตอบรับของไปรษณีย์ว่า นายหนูพิศ อุพลเดียร์ ซึ่งเป็นน้าของผู้ถูกร้อง เป็นผู้รับหนังสือไว้ทั้งสองฉบับ นอกจากนี้ ผู้ร้องมีหนังสือลงวันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๓ ถึงอธิบดีกรมการปักครอง เพื่อแจ้งสำนักงานเทศบาลนครขอนแก่น ให้แจ้งผู้ถูกร้องให้ชี้แจงเหตุผลของการไม่ อ่านบัญชีฯ อีกทางหนึ่งด้วย ซึ่งสำนักงานเทศบาลนครขอนแก่น มีหนังสือลงวันที่ ๑๐ เมษายน ๒๕๔๓ ถึงผู้ถูกร้อง เพื่อให้ชี้แจงการไม่ อ่านบัญชีฯ ปรากฏว่า เสมือนในสำนักงานทนายความของผู้ถูกร้อง เป็นผู้รับไว้ต่อมา เจ้าพนักงาน ป.ป.ช. ได้รวบรวมพยานหลักฐานในเรื่องนี้เพิ่มเติม โดยสอบถามปากคำพยานบุคคล และผู้ถูกร้อง รวมเจตตน ผู้ถูกร้องให้ถ้อยคำเมื่อวันที่ ๑ กันยายน ๒๕๔๓ สรุปได้ว่า ปัจจุบันมีภูมิลำเนาอยู่บ้านเลขที่ ๔๓๕ ซอย ๖ ถนนกลางเมือง อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น และอาศัยอยู่กับภรรยาที่บ้านเลขที่ ๒๘๘/๑ หมู่ที่ ๑๔ อำเภอพระยีน จังหวัดขอนแก่น เคยดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาเทศบาลนคร ตั้งแต่วันที่ ๑๗ ธันวาคม ๒๕๓๙ ถึงวันที่ ๑๘ ธันวาคม ๒๕๔๒ ภายหลังจากที่พ้นจากตำแหน่ง ได้รับหนังสือของผู้ร้องสองครั้ง และสำนักงานเทศบาลนครขอนแก่น หนึ่งครั้ง แจ้งให้ อ่านบัญชีฯ ผู้ถูกร้องได้ร่างหนังสือเตรียมที่แจงผู้ร้อง โดยพิมพ์เก็บไว้ในคอมพิวเตอร์ แต่ข้อมูลสูญหาย ประกอบกับกำลังรวบรวมข้อมูลที่กระจัดกระจายดังต่อต้นปีลิงปัจจุบัน และมีคดีความมากมาย ไม่มีเวลาที่จะทำและรวบรวมบัญชีฯ ทำให้หลงลืม ไม่มีเจตนาหรือใจที่จะไม่ อ่านบัญชีฯ และทราบดีว่า มีโทษสองสถาน คือ ถูกตัดสิทธิในการเมือง และเป็นความผิดอาญา ผู้ถูกร้องยังประสงค์จะ อ่านบัญชีฯ และจะรับดำเนินการส่งให้ผู้ร้องโดยด่วน ต่อมา ผู้ถูกร้อง อ่านบัญชีฯ ต่อผู้ร้อง เมื่อวันที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๔๓ โดยปล่อยให้เวลาล่วงเลยถึงสองร้อยเจ็ดสิบสามวัน การ อ่านบัญชีฯ ของผู้ถูกร้องดังกล่าว เป็นมาจากการเจ้าพนักงาน ป.ป.ช. ได้สอบถามปากคำผู้ถูกร้อง เมื่อวันที่ ๑ กันยายน ๒๕๔๓

ผู้ร้องพิจารณาเรื่องนี้ในการประชุมครั้งที่ ๘๑/๒๕๔๓ เมื่อวันที่ ๒๔ ตุลาคม ๒๕๔๓ แล้วเห็นว่า คำชี้แจงของผู้ถูกร้องที่แสดงถึงเหตุผลที่ไม่ได้อ่านบัญชีฯ กรณีเข้ารับตำแหน่งสมาชิกสภาเทศบาลนครขอนแก่น ต่อผู้ร้อง ภายในระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด ไม่เพียงพอที่จะรับฟังได้ว่า ผู้ถูกร้อง

นี้ได้จงใจไม่ยื่นบัญชีฯ จึงมีมติเป็นเอกฉันท์ด้วยคะแนนเสียงแบบเสียงว่า ผู้ถูกร้องจะไม่ยื่นบัญชีฯ ต่อผู้ร้อง ภายในระยะเวลาที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ กำหนด ให้เสนอเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยข้อหาตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕ ต่อไป

เมื่อผู้ร้องมีมติว่า ผู้ถูกร้องจะไม่ยื่นบัญชีฯ และเสนอเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยข้อหาซึ่งเป็นไปตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕ ศาลรัฐธรรมนูญจึงรับเรื่องดังกล่าวไว้พิจารณาวินิจฉัย

ศาลรัฐธรรมนูญให้โอกาสผู้ถูกร้องยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา

ผู้ถูกร้องมีหนังสือลงวันที่ ๒๕ มกราคม ๒๕๔๔ ชี้แจงสรุปได้ว่า ไม่ประสงค์ที่จะต่อสู้ในการพิจารณาเรื่องนี้ เพราะปัจจุบันมิได้ดำรงตำแหน่งในทางการเมือง และยินยอมให้ศาลรัฐธรรมนูญตัดสิทธิของผู้ถูกร้อง เพื่อมิให้เป็นการยุ่งยากในการพิจารณา ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาคดีฝ่ายเดียว

ข้อเท็จจริงเพียงพอที่ศาลรัฐธรรมนูญจะพิจารณาวินิจฉัยได้แล้ว มีประเด็นที่ต้องวินิจฉัยข้อหาว่า ผู้ถูกร้องจะไม่ยื่นบัญชีฯ หรือไม่

ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้วเห็นว่า เมื่อผู้ถูกร้องไม่ยื่นบัญชีฯ ภายในกำหนดเวลาตามที่รัฐธรรมนูญบัญญัติไว้ ผู้ร้องมีหนังสือแจ้งให้ผู้ถูกร้องชี้แจงเหตุผลที่ไม่ยื่นบัญชีฯ ถึงสองครั้ง และผู้ถูกร้องยอมรับว่า รับทราบหนังสือดังกล่าว แต่ไม่ได้ชี้แจงอย่างใด จนกระทั่งผู้ร้องให้เจ้าพนักงาน ป.ป.ช. รวบรวมพยานหลักฐานเพิ่มเติมโดยการสอบปากคำพยานบุคคลรวมทั้งผู้ถูกร้อง ผู้ถูกร้องจึงยื่นบัญชีฯ ต่อผู้ร้อง การที่ผู้ถูกร้องให้ปากคำต่อเจ้าพนักงาน ป.ป.ช. ว่า ไม่มีเจตนาหรือไม่จงใจที่จะไม่ยื่นบัญชีฯ แต่เป็นเพราะหลงลืม และยื่นบัญชีฯ เมื่อเวลาต่ำงelayจากวันครบกำหนดเป็นเวลานาน รับฟังไม่ได้ว่า ผู้ถูกร้องไม่จงใจที่จะไม่ยื่นบัญชีฯ ประกอบกับผู้ถูกร้องมีหนังสือชี้แจงต่อศาลรัฐธรรมนูญว่า ไม่ประสงค์ที่จะต่อสู้ในการพิจารณาคดีนี้ กรณีจึงรับฟังได้ว่า ผู้ถูกร้องจะไม่ยื่นบัญชีฯ ต่อผู้ร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๑ และมาตรา ๒๕๒

ด้วยเหตุผลดังกล่าว ศาลรัฐธรรมนูญจึงวินิจฉัยข้อหาตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕ ว่า นายสุเมธ อุพลเดียร ผู้ถูกร้อง จงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบ

นายประเสริฐ นาสกุล

ประธานศาลรัฐธรรมนูญ

นายกรรมล ทองธรรมชาติ

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

นายຈຸມພລ ດຣ ສັງຂລາ

ຕຸລາກາຮ່າລວິສະຮ່ຽມນູ້ລູ

ພລໂທ ຈຸລ ອຕິເຣກ

ຕຸລາກາຮ່າລວິສະຮ່ຽມນູ້ລູ

นายປິ່ງຊາ ເຄລີມວັນພິ່ຍໍ

ຕຸລາກາຮ່າລວິສະຮ່ຽມນູ້ລູ

นายຜັນ ຈັນທປານ

ຕຸລາກາຮ່າລວິສະຮ່ຽມນູ້ລູ

ນາຍນົກຄດ ສະກັນ

ຕຸລາກາຮ່າລວິສະຮ່ຽມນູ້ລູ

ນາຍສຸຈິດ ບຸລູບນັກກາຮ

ຕຸລາກາຮ່າລວິສະຮ່ຽມນູ້ລູ

ນາຍສຸຈິນດາ ຍົງສຸນທຮ

ຕຸລາກາຮ່າລວິສະຮ່ຽມນູ້ລູ

ນາຍສຸວິທຍ໌ ຫຼຶຮພງ໌

ຕຸລາກາຮ່າລວິສະຮ່ຽມນູ້ລູ

ນາຍອນນັດ් ແກຕຸວງກໍ

ຕຸລາກາຮ່າລວິສະຮ່ຽມນູ້ລູ

ນາຍອມຮ ຮັກຢາສັດຍ໌

ຕຸລາກາຮ່າລວິສະຮ່ຽມນູ້ລູ

ນາຍອີສສະ ນິດີທັນທີປະກາດ

ຕຸລາກາຮ່າລວິສະຮ່ຽມນູ້ລູ

ນາຍອຸຮະ ພວັງອ້ອນກລາງ

ຕຸລາກາຮ່າລວິສະຮ່ຽມນູ້ລູ

คำวินิจฉัยของ นายประเสริฐ นาสกุล ประธานศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๕/๒๕๖๔

วันที่ ๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔

**เรื่อง คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยข้อหาด
(กรณี นายสุเมษ อุพลดียร อดีตสมาชิกสภาเทศบาลครอบครองแก่น จงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการ
ทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบ)**

ประธานกรรมการ ป.ป.ช. เสนอคำร้องเป็นหนังสือ ลับ ที่ ปช. ๐๐๐๖.๐๔/๔๖๘ ลงวันที่ ๑๒ ธันวาคม ๒๕๖๓ ถึงประธานศาลรัฐธรรมนูญ ความว่า นายสุเมษ อุพลดียร อดีตสมาชิกสภาเทศบาลครอบครองแก่น ซึ่งเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๔ (๙) ไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบ และคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้พิจารณาในการประชุมครั้งที่ ๘๑/๒๕๖๓ เมื่อวันที่ ๒๔ ตุลาคม ๒๕๖๓ แล้วมีมติเป็นเอกฉันท์ด้วยคะแนนเสียง ๙ เสียง เกินสองในสามของจำนวนกรรมการทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ว่า นายสุเมษฯ จงใจไม่ยื่นบัญชีฯ ต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ภายในระยะเวลาที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ บัญญัติให้เสนอเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยข้อหาดตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕ ต่อไป

ข้อเท็จจริงที่ได้จากการพิจารณา

๑. รัฐธรรมนูญ บัญญัติว่า มาตรา ๒๕๕

“ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองผู้ใดจะใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบตามที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญนี้ ให้ผู้นั้นพ้นจากตำแหน่งนับแต่วันที่ครบกำหนด ต้องยื่นตามมาตรา ๒๕๒ และผู้นั้นต้องห้ามให้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองได้ฯ เป็นเวลาห้าปี นับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่ง

เมื่อมีกรณีตามวรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติเสนอ เรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยข้อหาดต่อไป”

๒. พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒

ซึ่งมีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ ๑๙ พฤษภาคม ๒๕๔๒ ทำให้ผู้บริหารและสมาชิกสภาเทศบาลคร ซึ่งพระราชบัญญัติฯ มาตรา ๔ บัญญัติให้เป็น “ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง” (๙) ให้มีหน้าที่ต้องยื่น

ບັນລຸບື້ແສດງรายการທຮພຍໍສິນແລະຫນີ້ສິນຂອງຕົນ ອຸ່ສົມຮສ ແລະບຸຕຣທີ່ຍັງໄມ່ບຣລຸນິຕິກາວະຕາມທີ່ມີອູ່ຈົງ
ໃນວັນທີ່ຢືນບັນລຸບື້ດັກລ່າວຕາມແບບທີ່ຄະນະກຽມກາຣ ປ.ປ.ຊ. ປະກາສກຳທັນ ຍືນຕ່ອຄະນະກຽມກາຣ ປ.ປ.ຊ.
ທຸກຄັ້ງທີ່ເຂົ້າຮັບຕຳແໜ່ງ ພັນຈາກຕຳແໜ່ງ ແລະພັນຈາກຕຳແໜ່ງຄຣບທັນປີ ທັນນີ້ ຕາມພຣະພຣະບັນລຸບື້ ।
ມາດຣາ ៣២ ມາດຣາ ៣៣ ແລະມາດຣາ ៣៤ ໃນກາຣດຳເນີນກາຣ ສຳນັກງານ ປ.ປ.ຊ. ມີໜັງສື່ອ ທີ່ ປຊ
០០០២.០៥/៣៥៧៥ ລົງວັນທີ່ ២២ ພຖາຈິກຍານ ២៥៥២ ຄື່ນຍາກເທສນຕຣີເທສບາລນຄຣຂອນແກ່ນ
ເພື່ອແຈ້ງໃຫ້ຜູ້ບົກລິຫານແລະສາມາຊີກສປາເທສບາລນຄຣຂອນແກ່ນ ຍືນບັນລຸບື້ । ກາຍໃນເວລາທີ່ກຳທັນ ປຣກງວ່າ
ຈນຄື່ນວັນທີ່ ៣ ພັນວາຄມ ២៥៥២ ຜຶ່ນເປັນວັນຄຣບກຳທັນດກາຣຍືນບັນລຸບື້ । ນາຍສຸເມື່ອ ອຸພລເດືອຍ/ຜູ້ຄຸກຮ່ອງ
ນີ້ໄດ້ຢືນບັນລຸບື້ । ຕ່ອຄະນະກຽມກາຣ ປ.ປ.ຊ./ຜູ້ຮ່ອງ

៣. ສຳນັກງານ ປ.ປ.ຊ. ມີໜັງສື່ອຄື່ນຜູ້ຄຸກຮ່ອງໃຫ້ໜີ້ແຈ້ງເຫດຜູ້ຜົນກາຣໄມ່ຢືນບັນລຸບື້ । ຮົມສອງຄັ້ງ ຄື່ອ

៣.១ ໜັງສື່ອສຳນັກງານ ປ.ປ.ຊ. ລັບ ທີ່ ປຊ ០០០២.០៥/៦១១ ລົງວັນທີ່ ៥ ກຸມພາພັນ໌

២៥៥៣

៣.២ ໜັງສື່ອສຳນັກງານ ປ.ປ.ຊ. ລັບ ທີ່ ປຊ ០០០៥.០១/២ ລົງວັນທີ່ ៣ ພຖາກາຄມ

២៥៥៤

ຫັນສື່ອທັ້ງສອງຈັບດັກລ່າວໄດ້ສ່າງເປັນຈົດໝາຍລົງທະເບີຍຄື່ນຜູ້ຄຸກຮ່ອງ ໃນ ບ້ານເລີກທີ່ ៤៥
ຄົນນກລາງເມືອງ ຕຳນັກໃນເມືອງ ອຳເກອມເມືອງຂອນແກ່ນ ຈັງຫວັດຂອນແກ່ນ ຜຶ່ນເກີມລຳເນາທີ່ປຣກງວ່າ
ຫລັກສູານຂອງສຳນັກບົກລິຫານກາຣທະເບີຍ ກຽມກາຣປົກໂຄຮອງ ປຣກງວ່າຫລັກສູານຕາມໄບຕອບຮັບຂອງໄປຮ່າຍີ່ວ່າ
ນາຍຫຼຸ້ມພິສ ອຸພລເດືອຍ ຜຶ່ນເປັນນ້ຳຂອງຜູ້ຄຸກຮ່ອງ ເປັນຜູ້ຮັບໜັງສື່ອທັ້ງສອງຈັບໄວ້ ເມື່ອວັນທີ່ ១១ ກຸມພາພັນ໌
២៥៥៣ ແລະວັນທີ່ ៦ ພຖາກາຄມ ២៥៥៣

ສຳນັກງານ ປ.ປ.ຊ. ມີໜັງສື່ອຄື່ນຜູ້ຄຸກຮ່ອງແລ້ວ ຍັງມີໜັງສື່ອ ລັບ ທີ່ ປຊ ០០០២.០៥/៦១៤
ລົງວັນທີ່ ៥ ກຸມພາພັນ໌ ២៥៥៣ ຄື່ນອົບດີກຽມກາຣປົກໂຄຮອງ ເພື່ອແຈ້ງສຳນັກງານເທສບາລນຄຣຂອນແກ່ນ
ໃຫ້ແຈ້ງຜູ້ຄຸກຮ່ອງ ໃຫ້ໜີ້ແຈ້ງເຫດຜູ້ຜົນກາຣໄມ່ຢືນບັນລຸບື້ । ອີກທາງໜີ້ດ້ວຍ ຜຶ່ນສຳນັກງານເທສບາລນຄຣ
ຂອນແກ່ນໄດ້ມີໜັງສື່ອ ທີ່ ຂກ ៥២០១/១៣១៣ ຄື່ນຜູ້ຄຸກຮ່ອງ ເມື່ອວັນທີ່ ១០ ເມສາຍນ ២៥៥៣ ໃຫ້ໜີ້ແຈ້ງ
ກາຣຍືນບັນລຸບື້ । ແລະປຣກງວ່າ ນາຍສວັສສົ່ງ (ຮາເຊນ) ສິນຫຼຸພັນ໌ ເສີມຍິນໃນສຳນັກງານທ່ານຍາກວາມຂອງ
ຜູ້ຄຸກຮ່ອງເປັນຜູ້ຮັບໄວ້ໃນວັນເດືອກນ້ຳ ເວລາ ១៨.៣៦ ນ.

៤. ສຳນັກງານ ປ.ປ.ຊ. ມີໜັງສື່ອ ລັບ ທີ່ ປຊ ០០០៥.០៥/១០១ ລົງວັນທີ່ ២១ ມີຄຸນາຍນ
២៥៥៣ ຄື່ນສຳນັກງານເທສບາລນຄຣຂອນແກ່ນ ຂອທຣາບຂ້ອເທົ່າຈົງ ແລະເອກສາຮຫລັກສູານເພີ່ມເຕີມເກີ່ວກັນ
ປຣວັດ ກຸມລຳເນາ ແລະກາຣດຳຮັງຕຳແໜ່ງຂອງຜູ້ຄຸກຮ່ອງ ຕ່ອມາ ສຳນັກງານເທສບາລນຄຣຂອນແກ່ນມີໜັງສື່ອ ລັບ
ທີ່ ຂກ ៥២០១/៥ ລົງວັນທີ່ ២២ ມີຄຸນາຍນ ២៥៥៣ ແຈ້ງຜູ້ຜົນກາຣຕຣຈົບສອນ ແລະສ່ງເອກສາຮຫລັກສູານໃຫ້

ສໍານັກງານ ປ.ປ.ຊ. ທຣານ ສຽງໄດ້ວ່າ ຜູ້ຄູກຮ້ອງມີຄຸນລຳນາວຢ່າງບ້ານເລຂທີ່ ៤៥៥ ດັນນກລາງເມືອງ ຕຳບັດ
ໃນເມືອງ ອຳເກອນເມືອງຂອນແກ່ນ ຈັງຫວັດຂອນແກ່ນ ດຳຮັງຕຳແໜ່ນໆສາມາຊີກສປາເທດບາລນຄຣຂອນແກ່ນ
ຕັ້ງແຕ່ວັນທີ ១៧ ຂັ້ນວາຄມ ២៥៣៨ ແລະພັນຈາກຕຳແໜ່ນໆເມື່ອວັນທີ ១៨ ຂັ້ນວາຄມ ២៥៥២

៥. ຜູ້ຄູກຮ້ອງໃຫ້ດ້ວຍຄໍາສຽງໄດ້ວ່າ ມີອາຊີພທນາຍຄວາມ ປັຈຈຸບັນມີຄຸນລຳນາວຢ່າງບ້ານເລຂທີ່ ៤៥៥
ຫຍຍ ១៦ ດັນນກລາງເມືອງ ອຳເກອນເມືອງຂອນແກ່ນ ຈັງຫວັດຂອນແກ່ນ ປັຈຈຸບັນອາຄີຍອູ້ກັບກຣຍາທີ່ບ້ານ
ເລຂທີ່ ២៥៥/១ ພູ້ທີ່ ១៤ ອຳເກອພຣຍິນ ຈັງຫວັດຂອນແກ່ນ ຜູ້ຄູກຮ້ອງເຄຍດຳຮັງຕຳແໜ່ນໆສາມາຊີກສປາ
ເທດບາລນຄຣຂອນແກ່ນ ຕັ້ງແຕ່ວັນທີ ១៧ ຂັ້ນວາຄມ ២៥៣៨ ຄື່ງວັນທີ ១៨ ຂັ້ນວາຄມ ២៥៥២ ແຕ່ນີ້ໄດ້
ສມັກຮັບເປັນສາມາຊີກສປາເທດບາລນຄຣຂອນແກ່ນອີກ ກາຍຫລັງຈາກທີ່ພັນຈາກຕຳແໜ່ນໆສາມາຊີກສປາເທດບາລນຄຣ
ຂອນແກ່ນ ເມື່ອວັນທີ ១៨ ຂັ້ນວາຄມ ២៥៥២ ໄດ້ຮັບແຈ້ງໃຫ້ຢືນບັນດຸ້ ។ ຮວມສາມຄຮ້ງ ຄື່ອ

ຄຮ້ງທີ່ ១ ວັນທີ ១៩ ກຸມພາພັນນີ້ ២៥៥៣ ນາຍຫຼຸງພິສ ។ ໄດ້ນໍາຫັນສື່ອສໍານັກງານ ປ.ປ.ຊ.
ລັບ ທີ່ ປຊ ០០០២.០៨/៦១៣ ລົງວັນທີ ៥ ກຸມພາພັນນີ້ ២៥៥៣ ເຮື່ອງ ກາຍຢືນບັນດຸ້ ។ ມານອບໃຫ້

ຄຮ້ງທີ່ ២ ວັນທີ ១០ ເມສາຍນ ២៥៥៣ ໄດ້ຮັບຫັນສື່ອສໍານັກງານເທດບາລນຄຣຂອນແກ່ນ
ທີ່ ຂກ ៥៥០១/១៣១៣ ລົງວັນທີ ១០ ເມສາຍນ ២៥៥៣ ເຮື່ອງ ກາຍຢືນບັນດຸ້ ។

ຄຮ້ງທີ່ ៣ ເມື່ອວັນທີ ៦ ພຸດຍການ ២៥៥៣ ນາຍຫຼຸງພິສ ។ ໄດ້ນໍາຫັນສື່ອສໍານັກງານ
ປ.ປ.ຊ. ລັບ ທີ່ ປຊ ០០០៥.០១/២ ລົງວັນທີ ៣ ພຸດຍການ ២៥៥៣ ເຮື່ອງ ກາຍຢືນບັນດຸ້ ។ ມານອບໃຫ້
ໜຶ່ງທັງສາມຄຮ້ງ ຜູ້ຄູກຮ້ອງໄດ້ເປີດອອກອ່ານ ໄສ່ແພີ່ໄວ້ ແລະຮ່ວມເຕີຍມື້ແຈງຜູ້ຮ້ອງ ໂດຍພິມພົກໄວ້ໃນຄອມພິວເຕອົ່ງ
ແຕ່ຫຼັບມຸນຄສູງຫາຍ ປະກອບກັນກຳລັງຮວບຮວມຫຼັມຫຼຸດທີ່ກຣະຈັດກະຈາຍຕັ້ງແຕ່ຕົນປີ່ປັງປັຈຈຸບັນ ແລະມີຄືຄວາມ
ນາກນາຍ ຈຶ່ງໄມ່ມີເວລາທີ່ຈະທຳແລະຮວບຮວມບັນດຸ້ ។ ທຳໄຫ້ຫລົງລື່ມໍາ ໄນມີເຈຕານທີ່ຈະໄມ່ຢືນບັນດຸ້ ។ ເຮື່ອງນີ້
ທຣານດີວ່າ ມີໂທຍສອງສຕານ ຄື່ອ ຄູກຕັດສີທີ່ໃນການການເມືອງ ແລະເປັນຄວາມຜິດອາຫຸ້າ ແລະເຮື່ອງນີ້ຢັ້ງປະສົງ
ຈະຢືນບັນດຸ້ ។ ແລະຈະຮັບດຳເນີນການສ່ວນໃຫ້ສໍານັກງານ ປ.ປ.ຊ. ໂດຍດ່ວນ ໄນມີເຈຕານ ທ້ອງຈະໄຈໄມ່ຢືນບັນດຸ້ ។
ແລະຕົນມີນັດໃນການຄົມມາກ

ອນນີ້ ປຣາກຄູດ້ວຍວ່າ ຜູ້ຄູກຮ້ອງໄດ້ປ່ອຍໃຫ້ເວລາລ່ວງເລຍຄື່ງ ២៥៥៣ ວັນ ຈຶ່ງຢືນບັນດຸ້ ។ ຕ່ອຜູ້ຮ້ອງ
ເມື່ອວັນທີ ១៥ ກັນຍາຍນ ២៥៥៣ ຜົ່ງກາຍຢືນບັນດຸ້ ។ ຂອງຜູ້ຄູກຮ້ອງ ເນື່ອມາຈາກເຈັບພັກງານ ປ.ປ.ຊ.
ສອນປາກຄຳຜູ້ຄູກຮ້ອງ ເມື່ອວັນທີ ៦ ກັນຍາຍນ ២៥៥៣

៦. ຜູ້ຮ້ອງພິຈາລະນາເຮື່ອງນີ້ ໃນການປະໜຸນຄຮ້ງທີ່ ៨១/២៥៥៣ ເມື່ອວັນທີ ២៨ ຕຸດາຄມ ២៥៥៣
ແລ້ວ ເຫັນວ່າ ຄຳເຫັນແຈງຂອງຜູ້ຄູກຮ້ອງທີ່ແສດງຄື່ງເຫດຸພລທີ່ມີໄດ້ຢືນບັນດຸ້ ។ ແລະເອກສາກປະກອບ ກຣມີເຂົ້າຮັບ
ຕຳແໜ່ນໆສາມາຊີກສປາເທດບາລນຄຣຂອນແກ່ນ ຕ່ອຜູ້ຮ້ອງກາຍໃນຮະຍະເວລາທີ່ກົງໝາຍກຳຫັນດໄມ່ພອທີ່ຈະຮັບຟັງ

ໄດ້ວ່າ ຜູ້ອຸກຮ້ອງມີໄດ້ຈຳໃຈໄໝຢືນບັນດຸງຊື່ ۱ ແລະ ເອກສາරປະກອບ ຈຶ່ງມີມີຕີເປັນເອກລັນທ໌ ດ້ວຍຄະແນນເສີຍ
ຂໍ ເສີຍ ວ່າ ຜູ້ອຸກຮ້ອງຈຳໃຈໄໝຢືນບັນດຸງຊື່ ۱ ຕ່ອຜູ້ຮ້ອງກາຍໃນຮະຍະເວລາທີ່ກົງໝາຍກຳຫັດ

ຕ. ຜູ້ອຸກຮ້ອງມີໜັງສືອດລວນທີ່ ២៥ ມັງກອນ ២៥៤៥ ດັ່ງປະກາດຮັບຮັບຮົມນູບ ຄວາມວ່າ
ຜູ້ອຸກຮ້ອງໄໝປະສົງກຳທີ່ຈະຕ່ອສູ່ໃນການພິຈາລາດເຮືອນນີ້ ເພຣະປ້າຈຸບັນຜູ້ອຸກຮ້ອງມີໄດ້ດຳຮັ່ງຕໍ່ແຫ່ງທາງການເມື່ອໄດ້
ຍືນຍອມໃຫ້ຄາລຮັບຮັບຮົມນູບຕັດສິທີຜູ້ອຸກຮ້ອງໄດ້ ເພື່ອມີໄໝເປັນກາຍຸ່ງຍາກໃນການພິຈາລາດ ຂອໃຫ້ຄາລຮັບຮັບຮົມນູບ
ພິຈາລາດດີ່ຝ່າຍເດືອນໄດ້

ໂດຍທີ່ຂ້ອເຖິງຈິງທີ່ຄາລຮັບຮັບຮົມນູບໄດ້ຮັບມີເພີ່ມພອທີ່ຈະວິນິຈັຍກຳຮ້ອງນີ້ໄດ້ແລ້ວ ໄນຈໍາເປັນຕ້ອງ
ແສວງຫາພາຍານຫລັກຈູານອື່ນໄດ້ອີກ

ກົງໝາຍທີ່ເກີ່ຍວ່າຂອງ

១. ຮັບຮັບຮົມນູບ ມາດຮາ ២៥៣ ມາດຮາ ២៥៤ ມາດຮາ ២៥៥ ມາດຮາ ៣០១ ແລະ ມາດຮາ ៣៣១

២. ພຣະຫະບັນດຸງຕີປະກອບຮັບຮັບຮົມນູບວ່າດ້ວຍການປັ້ງກັນແລະ ປຣານປຣານກາງຖຸຈົກຕິ ພ.ສ. ២៥៤៥

ມາດຮາ ៥ ມາດຮາ ៣២ ມາດຮາ ៣៣ ມາດຮາ ៣៥ ແລະ ມາດຮາ ១៩៤

ປັ້ງກັນທີ່ຕ້ອງພິຈາລາດວິນິຈັຍ

១. ສາລຮັບຮັບຮົມນູບມີອໍານາຈວິນິຈັຍຂໍ້າດກຳຮ້ອງນີ້ໄຮ້ອ່ານໄໝ

២. ນາຍສຸເມືອ ອຸພລເຄືຍ ຈົງໃຈໄໝຢືນບັນດຸງແສດງຮາຍການທຽບພື້ນສິນແລະ ມີຫຼືສິນ ແລະ ເອກສາຮ
ປະກອບຕາມທີ່ກຳຫັດໄວ້ໃນຮັບຮັບຮົມນູບນີ້ ໄຮ້ອ່ານໄໝ

ກຳວິນິຈັຍ

ປັ້ງກັນແຮກ ເນື່ອງຈາກຄະກຽມການປັ້ງກັນແລະ ປຣານປຣານກາງຖຸຈົກຕິ່ຫ່າຍ ເສັນອກກຳຮ້ອງນີ້
ໃຫ້ຄາລຮັບຮັບຮົມນູບວິນິຈັຍຂໍ້າດຕາມຮັບຮັບຮົມນູບ ມາດຮາ ២៥៥ ສາລຮັບຮັບຮົມນູບຈີ່ມີອໍານາຈວິນິຈັຍຂໍ້າດ
ກຳຮ້ອງນີ້ໄດ້

ປັ້ງກັນທີ່ສອງ ຜູ້ອຸກຮ້ອງເຄີຍດຳຮັ່ງຕໍ່ແຫ່ງທາງການເມື່ອໄດ້ຮັບຮັບຮົມນູບແກ່ນ ຕັ້ງແຕ່ວັນທີ່ ៣
ຂັນວາຄມ ២៥៣៨ ດື່ງວັນທີ່ ១៨ ຂັນວາຄມ ២៥៤៥ ເປັນຜູ້ດຳຮັ່ງຕໍ່ແຫ່ງທາງການເມື່ອໄດ້ຮັບຮັບຮົມນູບຕີ
ປະກອບຮັບຮັບຮົມນູບວ່າດ້ວຍການປັ້ງກັນແລະ ປຣານປຣານກາງຖຸຈົກຕິ່ຫ່າຍ ພ.ສ. ២៥៤៥ ມາດຮາ ៥ “ຜູ້ດຳຮັ່ງ
ຕໍ່ແຫ່ງທາງການເມື່ອໄດ້ຮັບຮັບຮົມນູບ” (៥) ມີໜັງທີ່ຢືນບັນດຸງແສດງຮາຍການທຽບພື້ນສິນແລະ ມີຫຼືສິນ ແລະ ເອກສາຮປະກອບ
ຕາມແບບທີ່ຜູ້ຮ້ອງກຳຫັດ ຕ່ອຜູ້ຮ້ອງຖຸກຮັງທີ່ເຂົ້າຮັບຕໍ່ແຫ່ງ ພັນຈາກຕໍ່ແຫ່ງ ແລະ ພັນຈາກຕໍ່ແຫ່ງຄຣບໜີ່ປີ
ທັງນີ້ ກາຍໃນເວລາທີ່ກຳຫັດ ຜູ້ອຸກຮ້ອງໃຫ້ຄ້ອຍກຳຕ່ອເຈົ້າໜັງທີ່ ປ.ປ.ສ. ເນື່ອວັນທີ່ ១ ກັນຍານ ២៥៤៥ ວ່າ
ກາຍຫລັງຈາກທີ່ພັນຈາກຕໍ່ແຫ່ງ ໄດ້ຮັບໜັງສືອດເຕືອນຈາກສຳນັກງານ ປ.ປ.ສ. ສອງຮັງ ແລະ ສຳນັກງານ
ເທັກນັກງານແກ່ນທີ່ຄຣັງ ໃຫ້ຢືນບັນດຸງຊື່ ១ ຜູ້ອຸກຮ້ອງໄດ້ຮັບໜັງສືອດເຕືອນຈາກສຳນັກງານ ໂດຍພິມພົກບັນໄວ

ในคอมพิวเตอร์ แต่ข้อมูลสูญหาย ประกอบกับกำลังรวมรวมข้อมูลที่กระจัดกระจาดตั้งแต่ต้นปีถึงปัจจุบัน มีคดีความมากมาย ไม่มีเวลาทำ และรวมรวมบัญชีฯ ทำให้หลงลืม ไม่มีเจตนาจะไม่ยื่นบัญชีฯ ผู้ถูกร้องทราบดีว่า การไม่ยื่นบัญชีฯ อาจมีโทษสองสถาน คือ ต้องห้ามมิให้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองได้ฯ เป็นเวลาห้าปี และอาจเป็นความผิดอาญาด้วย ผู้ถูกร้องยังประสงค์จะยื่นบัญชีฯ และจะรับดำเนินการ ไม่มีเจตนา หรือจะใจที่จะไม่ยื่นบัญชีฯ ต่อมา ผู้ถูกร้องยื่นบัญชีฯ ต่อผู้ร้อง เมื่อวันที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๔๓ ซึ่งเป็นเวลาที่ล่วงเลยไปแล้วถึง ๒๗๓ วัน ผู้ร้องพิจารณาเรื่องนี้ในการประชุมครั้งที่ ๘๑/๒๕๔๓ เมื่อวันที่ ๒๕ ตุลาคม ๒๕๔๓ แล้ว เห็นว่า คำชี้แจงของผู้ถูกร้องไม่เพียงพอที่จะรับฟังได้ว่า ไม่ได้จงใจไม่ยื่นบัญชีฯ จึงมีมติเป็นเอกฉันท์ด้วยคะแนน ๙ เสียง ว่า ผู้ถูกร้องจะไม่ยื่นบัญชีฯ และเสนอคำร้องให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยข้อหาตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕

พิจารณาแล้ว เห็นว่า ผู้ถูกร้องมีหน้าที่ยื่นบัญชีฯ ภายในเวลาที่กฎหมายกำหนดแต่ไม่กระทำ และได้ยื่นบัญชีฯ เมื่อเวลาล่วงเลยถึง ๒๗๓ วัน ทั้งนี้ โดยไม่มีเหตุที่จะรับฟังได้ ประกอบกับผู้ถูกร้อง ไม่ประสงค์จะต่อสู้ในการพิจารณาคำร้องนี้ โดยให้ศาลพิจารณาฝ่ายเดียวได้ จึงรับฟังได้ว่า ผู้ถูกร้อง ไม่ยื่นบัญชีฯ ต่อผู้ร้องภายในเวลาที่กำหนดตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๑ และมาตรา ๒๕๒

ด้วยข้อเท็จจริงและเหตุผลดังที่กล่าวมา จึงวินิจฉัยว่า นายสุเมธ อุพเดียร จงใจไม่ยื่นบัญชีฯ แสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบตามที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕
วรรคหนึ่ง

นายประเสริฐ นาสกุล
ประธานศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยของ ศาสตราจารย์ ดร. กระมล ทองธรรมชาติ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๕/๒๕๔๔

ວັນທີ ៣ ກຸມພາພັນ້ ២៥៤៤

เรื่อง คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาดตาม
รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๔ กรณี นายสุเมธ อุพลเดียร งงานไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สิน
และหนี้สิน และเอกสารประกอบ

ประธานกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติมีหนังสือสำนักงาน ป.ป.ช. ลับ
ที่ ปช. ๐๐๐๕.๐๔/๔๖๘ ลงวันที่ ๑๒ ธันวาคม ๒๕๕๗ พร้อมเอกสารประกอบ เพื่อขอให้ศาล
รัฐธรรมนูญพิจารณาในจันทร์ข้าดตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕ สรุปได้ดังนี้

นายสุเมธ อุพลดีเยร์ อดีตสมาชิกสภาเทศบาลนครขอนแก่น (ดำรงตำแหน่งตั้งแต่วันที่ ๑๗ ธันวาคม ๒๕๓๘ และพ้นจากตำแหน่งเมื่อวันที่ ๑๙ ธันวาคม ๒๕๔๒) ซึ่งเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๔ (๙) ไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน ตามที่มาตรา ๑๒ ได้บัญญัติให้ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง มีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ ต่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ทุกครั้งที่เข้ารับตำแหน่งและพ้นจากตำแหน่งภายใน ๓๐ วัน หรือพ้นจากตำแหน่งครบ ๑ ปี แล้วแต่กรณี ซึ่งสำนักงาน ป.ป.ช. ได้มีหนังสือสำนักงาน ป.ป.ช. ที่ ปช. ๐๐๐๒.๐๔/๓๕๗๕ ลงวันที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๔๒ ถึงนายเกตเอมนตรีเทศบาลนครขอนแก่น เพื่อแจ้งให้ผู้บริหารและสมาชิกสภาเทศบาลนครขอนแก่น ยื่นบัญชีฯ ภายในกำหนดเวลาและปรากฏว่าจนถึงวันที่ ๑๗ ธันวาคม ๒๕๔๒ ซึ่งเป็นวันครบกำหนดการยื่นบัญชีฯ นายสุเมธ อุพลดีเยร์ ก็มิได้ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ตามที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าวบัญญัติ

ในการดำเนินการเรื่องนี้สำนักงาน ป.ป.ช. ได้มีหนังสือส่งเป็นจดหมายลงทะเบียนถึงนายสุเมธ อุพลดเลียร เพื่อให้ชี้แจงเหตุผลกรณีไม่ยื่นบัญชีฯ รวม ๒ ฉบับ ลงวันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๓ และ ๓ พฤษภาคม ๒๕๔๓ โดยส่งไปที่บ้านเลขที่ ๔๗๕ ถนนกวางเมือง ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น ซึ่งเป็นภูมิลำเนาที่ปรากฏตามหลักฐานของสำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง และตามหลักฐานของไปรษณีย์ปรากฏว่า นายหนูพิศ อุพลดเลียร ซึ่งเป็นน้าของนายสุเมธ อุพลดเลียร เป็นผู้รับหนังสือไว้ทั้ง ๒ ฉบับ

นอกจากนี้ สำนักงาน ป.ป.ช. ยังได้มีหนังสือลงวันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๓ ถึงอธิบดีกรมการปกครอง เพื่อแจ้งสำนักงานเทศบาลนครขอนแก่น ให้แจ้งนายสุเมธ อุพลดียร ให้เข้าแจงเหตุผลของการไม่ยื่นบัญชีฯ อีกทางหนึ่งด้วย ซึ่งสำนักงานเทศบาลนครขอนแก่นได้มีหนังสือถึงนายสุเมธ อุพลดียร เมื่อวันที่ ๑๐ เมษายน ๒๕๔๓ เพื่อให้เข้าแจงการยื่นบัญชีฯ ปรากฏว่าหนังสือฉบับดังกล่าว นายสวัสดิ์ (ราชน) สินธุพันธ์ เสมียนในสำนักงานทนายความของนายสุเมธ อุพลดียร เป็นผู้รับไว้

ในขณะเดียวกัน เจ้าพนักงาน ป.ป.ช. ได้รวบรวมพยานหลักฐานในเรื่องนี้เพิ่มเติม โดยสอบปากคำพยานบุคคล จำนวน ๗ คน รวมทั้งนายสุเมธ อุพลดียร โดยนายสุเมธฯ ให้ถ้อยคำสรุปว่า ปัจจุบันมีภูมิลำเนาอยู่บ้านเลขที่ ๔๓๔ ซอย ๑๖ ถนนกวางเมือง อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น และปัจจุบันอาศัยอยู่กับภรรยาที่บ้านเลขที่ ๒๘๘/๑ หมู่ที่ ๑๔ อำเภอพระยีน จังหวัดขอนแก่น เคยดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาเทศบาลนคร ตั้งแต่วันที่ ๑๗ ธันวาคม ๒๕๓๘ ถึงวันที่ ๑๘ ธันวาคม ๒๕๔๒ ภายหลังจากที่พ้นจากตำแหน่งฯ ได้รับหนังสือของสำนักงาน ป.ป.ช. ๒ ครั้ง และสำนักงานเทศบาลนครขอนแก่น ๑ ครั้ง รวม ๓ ครั้ง แจ้งให้ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน ซึ่งได้ร่างเตรียมไว้แจ้งคณะกรรมการ ป.ป.ช. โดยพิมพ์เก็บไว้ในคอมพิวเตอร์ แต่ข้อมูลสูญหาย ประกอบกับกำลังรวบรวมข้อมูลที่กระจัดกระจายตั้งแต่ต้นปีถึงปัจจุบัน และมีคดีความมากมาย ไม่มีเวลาที่จะทำและรวบรวมบัญชีฯ จึงทำให้หลงลืมไม่มีเจตนาที่จะไม่ยื่นบัญชีฯ และทราบดีว่ามีโทษ ๒ สถาน คือ ถูกตัดสิทธิในการเมืองและเป็นความผิดอาญาและเรื่องนี้ยังประสงค์จะยื่นบัญชีฯ และจะรับดำเนินการส่งไปให้สำนักงาน ป.ป.ช. โดยด่วน ไม่มีเจตนาหรือใจที่จะไม่ยื่นบัญชีฯ เนื่องจากตนเองมีนัดในการคดีมาก

ต่อมา นายสุเมธ อุพลดียร จึงได้ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. เมื่อวันที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๔๓ โดยปล่อยให้เวลาล่วงเลยมาถึง ๒๗๓ วัน ซึ่งการยื่นบัญชี แสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของนายสุเมธ อุพลดียร ดังกล่าว ก็เนื่องมาจากเจ้าพนักงาน ป.ป.ช. ได้สอบปากคำ นายสุเมธ อุพลดียร เมื่อวันที่ ๑ กันยายน ๒๕๔๓

คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้พิจารณาเรื่องนี้ในการประชุมครั้งที่ ๘๑/๒๕๔๓ เมื่อวันที่ ๒๙ ตุลาคม ๒๕๔๓ แล้วเห็นว่า คำชี้แจงต่างๆ ของนายสุเมธ อุพลดียร ที่แสดงถึงเหตุผลที่ไม่ได้ยื่นบัญชี แสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบ กรณีเข้ารับตำแหน่งสมาชิกสภาเทศบาลนครขอนแก่น ต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ภายในระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด ไม่เพียงพอที่จะฟังได้ว่า นายสุเมธ อุพลดียร มิได้แจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบ จึงมีมติเป็นเอกฉันท์ด้วยคะแนนเสียง ๙ เสียงว่า นายสุเมธ อุพลดียร จงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการ

ทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบ ต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ภายในระยะเวลาที่พระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ กำหนด ให้เสนอเรื่อง ให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยขัดตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๕๕ ต่อไป

บทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ที่เกี่ยวข้องกับกรณีนี้ดังนี้

มาตรา ๒๕๑ ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองดังต่อไปนี้ มีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สิน และหนี้สินของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ ต่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ทุกครั้งที่เข้ารับตำแหน่งและพ้นจากตำแหน่ง

- (๑) นายกรัฐมนตรี
- (๒) รัฐมนตรี
- (๓) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
- (๔) สมาชิกวุฒิสภา
- (๕) ข้าราชการการเมืองอื่น

(๖) ผู้บริหารห้องคลินและสมาชิกสภาพห้องคลินตามที่กฎหมายบัญญัติ

บัญชีตามวรรคหนึ่งให้ยื่นพร้อมเอกสารประกอบซึ่งเป็นสำเนาหลักฐานที่พิสูจน์ความมืออยู่จริง ของทรัพย์สินและหนี้สินดังกล่าว รวมทั้งสำเนาแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดายื่นรอบปีภาษี ที่ผ่านมา โดยผู้ยื่นจะต้องลงลายมือชื่อรับรองความถูกต้องกำกับไว้ในบัญชีและสำเนาหลักฐานที่ยื่นไว้ ทุกหน้าด้วย

มาตรา ๒๕๒ บัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน ตามมาตรา ๒๕๑ ให้แสดงรายการ ทรัพย์สินและหนี้สินที่มืออยู่จริงในวันที่ยื่นบัญชีดังกล่าว และต้องยื่นภายในกำหนดเวลาดังต่อไปนี้

- (๑) ในกรณีที่เป็นการเข้ารับตำแหน่ง ให้ยื่นภายในสามสิบวันนับแต่วันเข้ารับตำแหน่ง
- (๒) ในกรณีที่เป็นการพ้นจากตำแหน่ง ให้ยื่นภายในสามสิบวันนับแต่วันพ้นจากตำแหน่ง
- (๓) ในกรณีที่บุคคลตามมาตรา ๒๕๑ ซึ่งได้ยื่นบัญชีไว้แล้ว ตายในระหว่างดำรงตำแหน่ง หรือก่อนยื่นบัญชีหลังจากพ้นจากตำแหน่ง ให้ทายาทหรือผู้ดูแลการมรดก ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สิน และหนี้สินที่มืออยู่ในวันที่ผู้ดำรงตำแหน่งนั้นตาย ภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ผู้ดำรงตำแหน่งตาย

ผู้ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี ผู้บริหารห้องคลิน สมาชิกสภาพห้องคลิน หรือผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองซึ่งพ้นจากตำแหน่ง นอกจากต้องยื่นบัญชีตาม (๒) แล้ว ให้มีหน้าที่ยื่นบัญชี แสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินอีกรอบหนึ่งภายในสามสิบวันนับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่งดังกล่าวมาแล้ว เป็นเวลาหนึ่งปีด้วย

มาตรา ๒๕๔ ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองผู้ใดจะໄไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบตามที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญนี้ หรือจะใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปักปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ ให้ผู้นั้นพ้นจากตำแหน่งนับแต่วันที่ครบกำหนดต้องยื่นตามมาตรา ๒๕๒ หรือนับแต่วันที่ตรวจพบว่ามีการกระทำดังกล่าว แล้วแต่กรณี และผู้นั้นต้องห้ามมิให้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองได้ฯ เป็นเวลาห้าปีนับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่ง

เมื่อมีกรณีตามวรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติเสนอเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยซึ่งขาดต่อไป และเมื่อศาลมีคำสั่งรัฐธรรมนูญวินิจฉัยซึ่งขาดแล้ว ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๕๗ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ส่วนบทบัญญัติของ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ ที่เกี่ยวข้องกับกรณีนี้มีดังนี้

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

“ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง” หมายความว่า

(๔) ผู้บริหารและสมาชิกสภาเทศบาลนคร

มาตรา ๓๒ ให้ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะตามที่มีอยู่จริงในวันที่ยื่นบัญชีดังกล่าวตามแบบที่คณะกรรมการป.ป.ช. ประกาศกำหนด ต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ทุกครั้งที่เข้ารับตำแหน่งและพ้นจากตำแหน่ง

ทรัพย์สินและหนี้สินที่ต้องแสดงรายการให้รวมทั้งทรัพย์สินและหนี้สินในต่างประเทศและทรัพย์สินที่มิได้อยู่ในความครอบครองของผู้อื่น คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะด้วย

ในกรณีที่ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองตามวรรคหนึ่งผู้ใดดำรงตำแหน่งทางการเมืองมากกว่าหนึ่งตำแหน่ง ให้ผู้นั้นแยกการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินทุกตำแหน่ง ตามระยะเวลาการยื่นบัญชีที่กำหนดไว้สำหรับตำแหน่งนั้นๆ

มาตรา ๓๓ การยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินตามมาตรา ๓๒ ให้ยื่นพร้อมเอกสารประกอบซึ่งเป็นสำเนาหลักฐานที่พิสูจน์ความมีอยู่จริงของทรัพย์สินและหนี้สินดังกล่าว รวมทั้งสำเนาแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในรอบปีภาษีที่ผ่านมา โดยผู้อื่นจะต้องลงลายมือชื่อรับรอง

ความถูกต้องกำกับไว้ในบัญชีและสำเนาหลักฐานที่ยื่นไว้ทุกหน้า พร้อมทั้งจัดทำรายละเอียดของเอกสารประกอบบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินที่ยื่นด้วย และต้องยื่นภายในกำหนดเวลาดังต่อไปนี้

- (๑) ในกรณีที่เป็นการเข้ารับตำแหน่ง ให้ยื่นภายในสามสิบวันนับแต่วันเข้ารับตำแหน่ง
- (๒) ในกรณีที่เป็นการพ้นจากตำแหน่ง ให้ยื่นภายในสามสิบวันนับแต่วันพ้นจากตำแหน่ง
- (๓) ในกรณีที่ผู้ดำรงตำแหน่งทำการเมือง ซึ่งได้ยื่นบัญชีไว้แล้ว ตายในระหว่างดำรงตำแหน่ง หรือก่อนยื่นบัญชีหลังจากพ้นจากตำแหน่ง ให้ทายาทหรือผู้จัดการมรดกยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สิน และหนี้สินที่มีอยู่ในวันที่ผู้ดำรงตำแหน่งนั้นตาย ภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ผู้ดำรงตำแหน่งตาย

ผู้ดำรงตำแหน่งทำการเมืองซึ่งพ้นจากตำแหน่ง นอกจักรองต้องยื่นบัญชีตาม (๒) แล้ว ให้มีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินอีกรอบหนึ่งภายในสามสิบวันนับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่ง ดังกล่าวมาแล้วเป็นเวลาก่อนปีด้วย

เมื่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติมีมติว่า ผู้ถูกร้องจะไม่ยื่นบัญชีฯ และเสนอเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัย ซึ่งเป็นไปตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕ ศาลรัฐธรรมนูญ จึงรับเรื่องดังกล่าวไว้พิจารณาวินิจฉัย เมื่อวันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๗ ตามข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๔๑ ข้อ ๑๐ และแจ้งผู้ถูกร้อง คือ นายสุเมธ อุปอลເຄີຍ ทราบและยื่นหนังสือซึ่งแจงข้อกล่าวหาภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันได้รับหนังสือ

ผู้ถูกร้องมีหนังสือลงวันที่ ๒๕ มกราคม ๒๕๕๘ ชี้แจงสรุปได้ว่า ไม่ประสงค์ที่จะต่อสู้ในการพิจารณาเรื่องนี้ เพราะปัจจุบันมิได้ดำรงตำแหน่งในทำการเมือง และยินยอมให้ศาลรัฐธรรมนูญ ตัดสิทธิของผู้ถูกร้อง เพื่อมิให้เป็นการยุ่งยากในการพิจารณา ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาคดีฝ่ายเดียว

เพราะจะนั้น ข้อเท็จจริงจึงมีเพียงพอที่จะพิจารณาวินิจฉัยได้ว่า ผู้ถูกร้องจะไม่ยื่นบัญชีฯ หรือไม่

พิจารณาแล้วเห็นว่า เมื่อผู้ถูกร้องไม่ยื่นบัญชีฯ ภายในกำหนดเวลาตามที่รัฐธรรมนูญบัญญัติไว้ ผู้ร้องมีหนังสือแจ้งให้ผู้ถูกร้องซึ่งแจงเหตุผลที่ไม่ยื่นบัญชีฯ ถึงสองครั้งและผู้ถูกร้องยอมรับว่า รับทราบหนังสือดังกล่าว แต่ไม่ได้ซึ่งแจงอย่างใด จนกระทั่งผู้ร้องให้เจ้าพนักงาน ป.ป.ช. รวบรวมพยานหลักฐานเพิ่มเติมโดยการสอบถามปากคำพยานบุคคลรวมทั้งผู้ถูกร้อง ผู้ถูกร้องจึงยื่นบัญชีฯ ต่อผู้ร้อง การที่ผู้ถูกร้องให้ปากคำต่อเจ้าพนักงาน ป.ป.ช. ว่า ไม่มีเจตนาหรือไม่จงใจที่จะไม่ยื่นบัญชีฯ แต่เป็นเพราะหลงลืม และยื่นบัญชีฯ เมื่อเวลาล่วงเลยจากวันครบกำหนดเป็นเวลานาน และแม้ว่าจะไม่มีหลักฐานชัดเจนแสดงว่า ผู้ถูกร้องได้รับประโยชน์โดยตรงหรือโดยอ้อมจากการไม่ยื่นบัญชีฯ หรือยื่นบัญชีฯ เกินระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด แต่การที่ผู้ถูกร้องเป็นพนายความย่อมรู้ดีถึงผลของการไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย ดังนั้น

เหตุผลที่ผู้ถูกร้องยกขึ้นมาต่อสู้กับคณะกรรมการ ป.ป.ช. จึงไม่มีน้ำหนักพอที่จะทำให้อ้างได้ว่า ผู้ถูกร้องไม่ใจที่จะไม่ยื่นบัญชีฯ นอกจากนั้น ผู้ถูกร้องได้มีหนังสือชี้แจงต่อศาลรัฐธรรมนูญว่า “ไม่ประสงค์ที่จะต่อสู้ในการพิจารณาคำร้องนี้” กรณีจึงรับฟังได้ว่า ผู้ถูกร้องจะไม่ยื่นบัญชีฯ ต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๑ และมาตรา ๒๕๒

ด้วยเหตุผลดังกล่าว จึงวินิจฉัยขึ้นว่า นายสุเมธ อุพเดียร ผู้ถูกร้อง ใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕

ศาสตราจารย์ ดร. grammal ทองธรรมชาติ

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยของ นายจุ่มพล ณ สงขลา ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๕/๒๕๔๔

วันที่ ๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๔

เรื่อง จงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบ

ด้วยประชานกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ได้ยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญ อ้างว่า ตามที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๒ ได้บัญญัติให้ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง มีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สิน และหนี้สินของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ ต่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ทุกครั้งที่เข้ารับตำแหน่งและพ้นจากตำแหน่งนั้น จากการตรวจสอบปรากฏว่า นายสุเมธ อุพลดียร อดีตสมาชิกสภาเทศบาลนครขอนแก่น ซึ่งเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๔ (๙) ไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ได้พิจารณาในการประชุมครั้งที่ ๘๑/๒๕๔๓ เมื่อวันที่ ๒๔ ตุลาคม ๒๕๔๓ แล้วมีมติเป็นเอกฉันท์ด้วยคะแนนเสียง ๙ เสียง เกินกว่าสองในสามของจำนวนกรรมการทั้งหมด เท่าที่มีอยู่ว่า นายสุเมธ อุพลดียร จงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบต่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ภายในระยะเวลาที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ กำหนด จึงเสนอเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยข้อดรามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๕๕

นายสุเมธ อุพลดียร ได้รับสำเนาคำร้องแล้วได้ทำหนังสือลงวันที่ ๒๕ มกราคม ๒๕๔๔ ขึ้นแจ้งต่อศาลรัฐธรรมนูญ มีใจความว่า ไม่ประสงค์จะต่อสู้คดี เพราะปัจจุบันมิได้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองใด ๆ ยอมให้ตัดสิทธิทางการเมืองและพิจารณาคดีไปฝ่ายเดียวได้

พิเคราะห์หนังสือขึ้นแจ้งของนายสุเมธ อุพลดียร ฉบับดังกล่าวแล้ว จึงต้องถือว่า นายสุเมธ อุพลดียร ยอมรับว่าได้จงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินในกรณีเข้ารับตำแหน่ง และเมื่อพ้นจากตำแหน่งจริงตามที่ผู้ร้องกล่าวอ้าง

หน้า ๑๗

เล่ม ๑๙๙ ตอนที่ ๑๗๗ ก

ราชกิจจานุเบกษา

๒๐ ชันวาคม ๒๕๔๔

อาศัยอำนาจตามความในรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๔ วรรคสอง จึงวินิจฉัยข้าดว่า นายสเมธ อุพลเดียร จงใจไม่ยืนบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบตามที่กำหนดไว้ ในรัฐธรรมนูญนี้ ในกรณีเข้ารับตำแหน่ง และเมื่อพ้นจากตำแหน่ง จึงต้องห้ามให้ดำรงตำแหน่งทาง การเมืองได้ฯ เป็นเวลาห้าปี นับแต่วันครบกำหนดต้องยื่นตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๒ (๑)

นายจุ่มพล ณ สงขลา

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยของ พลโท จุล อติเรก ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ପ୍ରକାଶକ

วันที่ ๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๔

เรื่อง ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยข้อหา กรณี นายสุเมธ อุปอลเลี่ยร ใจไม่ถูกสั่งการ ทั้งพยานและหนึ่งใน และเอกสารประกอบ

ประธานกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติซึ่งเป็นผู้ร้องได้เสนอคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยซึ่ง Ada กรณี นายสุเมธ อุพลดียร จงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕

ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องได้ความว่า นายสุเมธ อุพลເຄີຍ ຜູ້ອຸກຮ່ວງ
ດໍາรงຕໍາແໜ່ນສາມາຊີກສະຫະເທດບາລນຄຣຂອນແກ່ນ ຕັ້ງແຕ່ວັນທີ ១៧ ຂັ້ນວາຄມ ២៥៣៨ ແລະພັນຈາກຕໍາແໜ່ນ
ເມື່ອວັນທີ ១៨ ຂັ້ນວາຄມ ២៥៤២ ຜຶ້ງຕາມພຣະຣາບນຸ້ມູັດປະກອບຮູ້ຮຽມນຸ້ມູັດວ່າດ້ວຍການປິ່ງກັນແລະ
ປຣານປຣານກາຮຖຸຈິຣິຕ พ.ສ. ២៥៤២ ຜຶ້ງນີ້ຜລໃຫ້ນັກຕັ້ງແຕ່ວັນທີ ១៨ ພຸດຍກິຈາຍນ ២៥៤២ ຜູ້ອຸກຮ່ວງ
ມີໜ້າທີ່ດ້ອງຢືນບັນຫຼືແສດງຮາຍກາຮທ່ຽຍສິນແລະໜ້າສິນ ແລະເອກສາຣປະກອບຂອງຕນ ຄູ່ສ່ມຮສ ແລະບຸຕ
ທີ່ຍັງໄມ່ບໍ່ຮຽນຸ້ມູັດກາວະ ຕ່ອຄະນະກຣມການປິ່ງກັນແລະປຣານປຣານກາຮຖຸຈິຣິຕແໜ່ງໜາຕີ (ປ.ປ.ສ.) ທຸກຄຣັງ
ທີ່ເຂົ້າຮັບຕໍາແໜ່ນ ພັນຈາກຕໍາແໜ່ນ ແລະພັນຈາກຕໍາແໜ່ນກຣບໜຶ່ງປີ ແລ້ວແຕ່ກຣມີ

ผู้รองได้แจ้งให้ผู้ถูกร้องทราบเพื่อยื่นบัญชีฯ ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๒ และตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๗ หลายครั้ง แต่ก็มิได้ดำเนินการ โดยได้ปล่อยให้เวลาล่วงเลยมาอีกถึง ๒๗๓ วัน จึงมีการยื่นบัญชีฯ ดังกล่าว ผู้ถูกร้องเปย์ให้ถ้อยคำแก่พนักงานของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ว่า ได้ร่างหนังสือเตรียมชี้แจงผู้ร้องถึงกรณีที่ไม่ได้ยื่นบัญชีฯ โดยพิมพ์ไว้ในคอมพิวเตอร์แล้วข้อมูลสูญหายจึงหลงลืม และกำลังรวบรวมข้อมูลอยู่ ผู้ร้องเห็นว่า ผู้ถูกร้องปล่อยปละละเลยมาเกินเวลาอันควร จึงมีมติว่าผู้ถูกร้องจะไม่ยื่นบัญชีฯ ภายในระยะเวลาที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ กำหนดดังกล่าวข้างต้น

มีปัญหาว่า ผู้ถูกร้องใจไม่ยื่นบัญชีฯ ตามคำร้องหรือไม่

รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๒ บัญญัติว่า “บัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน ตามมาตรา ๒๕๑ ให้แสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินที่มีอยู่จริงในวันที่ยื่นบัญชีดังกล่าว และต้องยื่นภายในกำหนดเวลาดังต่อไปนี้

- (๑) ในกรณีที่เป็นการเข้ารับตำแหน่ง ให้ยื่นภายในสามสิบวันนับแต่วันเข้ารับตำแหน่ง
- (๒) ในกรณีที่เป็นการพ้นจากตำแหน่ง ให้ยื่นภายในสามสิบวันนับแต่วันพ้นจากตำแหน่ง
- (๓) ในกรณีที่บุคคลตามมาตรา ๒๕๑ ซึ่งได้ยื่นบัญชีไว้แล้ว ตายในระหว่างดำรงตำแหน่ง หรือก่อนยื่นบัญชีหลังจากพ้นจากตำแหน่ง ให้ทายาทหรือผู้จัดการมรดก ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สิน และหนี้สินที่มีอยู่ในวันที่ผู้ดำรงตำแหน่งนั้นตายภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ผู้ดำรงตำแหน่งตาย

ผู้ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี ผู้บริหารห้องคลิน สมาชิกสภาห้องคลิน หรือผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองซึ่งพ้นจากตำแหน่ง นอกจากต้องยื่นบัญชีตาม (๒) แล้ว ให้มีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินอีกครั้งหนึ่งภายในสามสิบวันนับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่งดังกล่าวมาแล้ว เป็นเวลาหนึ่งปีด้วย” และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๓ ซึ่งบัญญัติกำหนดระยะเวลาการยื่นบัญชีฯ ไว้โดยมีความหมายอย่างเดียวกัน กับรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๒

ตามข้อเท็จจริงได้ความว่า ผู้ถูกร้องได้รับหนังสือเตือนของผู้ร้อง แต่ไม่ได้ดำเนินการยื่นบัญชีฯ ปล่อยให้เวลาเลยมาถึง ๒๗๓ วัน เกินกว่าเวลาอันควร ซึ่งผู้ถูกร้องสามารถดำเนินการได้นานแล้ว การที่อ้างว่าข้อมูลต่างๆ สูญหายนั้นฟังไม่เข้า เพราะไม่เป็นการเหลือวิสัยที่จะจัดทำบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบภายในเวลาที่รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๒ และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๓ กำหนดได้

ด้วยเหตุผลดังกล่าว จึงวินิจฉัยว่า นายสุเมธ อุปเดียร ผู้ถูกร้องใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๒

พลโท จุล อติรек

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยของ นายบริชา เลิมวนิชย์ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๕/๒๕๔๔

วันที่ ๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๔

**เรื่อง คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยข้อหา
ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๕๕ กรณี นายสุเมธ อุพลดีเยร จงใจไม่ยื่น
บัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบ**

ประธานกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติยื่นคำร้อง ลงวันที่ ๑๒ ธันวาคม
๒๕๔๓ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยข้อหาตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๕๕
กรณี นายสุเมธ อุพลดีเยร จงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบ

ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องได้ความว่า นายสุเมธ อุพลดีเยร ผู้ถูกร้อง
ดำเนินคดีในคดีหมายเลขดำที่ ๑๙๘๖๘ ลงวันที่ ๑๙ ธันวาคม ๒๕๓๙ และพ้นจากตำแหน่ง
เมื่อวันที่ ๑๙ ธันวาคม ๒๕๔๒ ผู้ถูกร้องซึ่งเป็นสมาชิกสภาเทศบาลครองแก่น ตั้งแต่วันที่ ๑๙ ธันวาคม ๒๕๓๙ และพ้นจากตำแหน่ง
เมื่อวันที่ ๑๙ ธันวาคม ๒๕๔๒ ผู้ถูกร้องซึ่งเป็นสมาชิกสภาเทศบาลครอง จังหวัดน่านที่ต้องยื่นบัญชี
แสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ
ต่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ผู้ร้อง ทุกครั้งที่เข้ารับตำแหน่ง พ้นจากตำแหน่ง
และพ้นจากตำแหน่งครบหนึ่งปี ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๕๑ และมาตรา ๒๕๒

ผู้ร้องมีหนังสือลงวันที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๔๒ ถึงนายกเทศมนตรีเทศบาลครองแก่น
เพื่อแจ้งให้ผู้บริหารและสมาชิกสภาเทศบาลครองแก่น ยื่นบัญชี ภายในกำหนด ปรากฏว่าจนถึง
วันครบกำหนดผู้ถูกร้องก็ไม่ได้ยื่นบัญชี ๑ ภายในกำหนด ประมาณว่าจันถึง
วันครบกำหนดผู้ถูกร้องก็ไม่ได้ยื่นบัญชี ๑ ต่อผู้ร้องและผู้ร้องมีหนังสือลงวันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๓
และ ๓ พฤษภาคม ๒๕๔๓ ถึงผู้ถูกร้องเพื่อให้ชี้แจงเหตุผลกรณีไม่ยื่นบัญชี ๑ โดยส่งทางไปรษณีย์
ลงทะเบียนไปยังภูมิลำเนาของผู้ถูกร้องที่ปราบภูมิลำเนาของสำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง
โดยมี นายหนูพิศ อุพลดีเยร นำของผู้ถูกร้องเป็นผู้รับหนังสือไว้ทั้งสองฉบับ นอกจากนี้ ผู้ร้องมีหนังสือ
ลงวันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๓ ถึงอธิบดีกรมการปกครอง เพื่อแจ้งสำนักงานเทศบาลครองแก่น
ให้แจ้งผู้ถูกร้องให้ชี้แจงเหตุผลของการไม่ยื่นบัญชี ๑ อีกทางหนึ่งด้วย ซึ่งสำนักงานเทศบาลครองแก่น
ได้แจ้งให้ผู้ถูกร้องทราบแล้ว

ผู้ถูกร้องให้ถ้อยคำแก่เจ้าพนักงาน ป.ป.ช. เมื่อวันที่ ๑ กันยายน ๒๕๔๓ สรุปสาระสำคัญได้ว่า
หลังจากได้ทราบแล้ว ผู้ถูกร้องได้ร่างหนังสือเตรียมชี้แจงผู้ร้อง โดยพิมพ์เก็บไว้ในคอมพิวเตอร์ แต่ข้อมูล

สัญญาประกอบกับกำลังรับรวมข้อมูลที่กระจัดกระจายตั้งแต่ต้นปีงบประมาณ ให้เป็นปัจจุบัน และมีคิดความหมายไม่มีเวลาที่จะทำและรับรวมบัญชีฯ ทำให้หลงลืม ไม่มีเจตนาหรือใจที่จะไม่ยื่นบัญชีฯ ผู้ถูกร้องยังประสงค์จะยื่นบัญชีฯ และจะรับคำแนะนำส่งให้ผู้ร้องโดยด่วน

ต่อมา ผู้ถูกร้องยื่นบัญชีฯ ต่อผู้ร้องเมื่อวันที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๔๓ โดยปล่อยให้เวลาล่วงเลยถึงสองวันเรียกวันนี้ การยื่นบัญชีฯ ของผู้ถูกร้องดังกล่าว เนื่องมาจากเจ้าพนักงาน ป.ป.ช. ได้สอบปากคำผู้ถูกร้อง เมื่อวันที่ ๑ กันยายน ๒๕๔๓

ผู้ร้องพิจารณาเรื่องนี้ในการประชุมครั้งที่ ๘๑/๒๕๔๓ เมื่อวันที่ ๒๕ ตุลาคม ๒๕๔๓ แล้วเห็นว่า คำชี้แจงของผู้ถูกร้องไม่เพียงพอที่จะรับฟังได้ว่า ผู้ถูกร้องมิได้จงใจไม่ยื่นบัญชีฯ จึงมีมติเป็นเอกฉันท์ ด้วยคะแนนเสียงแปดเสียงว่าผู้ถูกร้องจะไม่ยื่นบัญชีฯ ต่อผู้ร้อง ภายในระยะเวลาที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ กำหนด ให้เสนอเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยข้อดรามาตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕ ต่อไป

ศาลรัฐธรรมนูญจึงรับเรื่องดังกล่าวไว้พิจารณาในวินัยตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๕๕ และให้ผู้ถูกร้องยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา

ผู้ถูกร้องมีหนังสือลงวันที่ ๒๕ มกราคม ๒๕๔๔ ชี้แจงว่า ไม่ประสงค์ที่จะต่อสู้ในการพิจารณาเรื่องนี้ เพราะปัจจุบันมิได้ดำรงตำแหน่งใด ๆ ในทางการเมือง

พิจารณาแล้วเห็นว่า เมื่อผู้ถูกร้องไม่ยื่นบัญชีฯ ภายในกำหนดเวลาตามที่รัฐธรรมนูญบัญญัติไว้ ผู้ร้องมีหนังสือแจ้งให้ผู้ถูกร้องชี้แจงเหตุผลที่ไม่ยื่นบัญชีฯ ถึงสองครั้งและผู้ถูกร้องยอมรับว่า รับทราบหนังสือดังกล่าว แต่ไม่ได้ชี้แจงอย่างใด จนกระทั่งผู้ร้องให้เจ้าพนักงาน ป.ป.ช. รวบรวมพยานหลักฐานเพิ่มเติมโดยการสอบปากคำพยานบุคคลรวมทั้งผู้ถูกร้อง ผู้ถูกร้องจึงยื่นบัญชีฯ ต่อผู้ร้อง การที่ผู้ถูกร้องให้ปากคำต่อเจ้าพนักงาน ป.ป.ช. ว่าไม่มีเจตนาหรือไม่จงใจที่จะไม่ยื่นบัญชีฯ แต่เป็นเพราหลงลืมและยื่นบัญชีฯ เมื่อเวลาล่วงเลยจากวันครบกำหนดเป็นเวลานาน ประกอบกับผู้ถูกร้องมีหนังสือชี้แจงต่อศาลรัฐธรรมนูญว่า ไม่ประสงค์ที่จะต่อสู้ในการพิจารณาคำร้องนี้ กรณีจึงรับฟังได้ว่า ผู้ถูกร้องจะไม่ยื่นบัญชีฯ ต่อผู้ร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๑ และมาตรา ๒๕๒

ด้วยเหตุผลดังกล่าว จึงวินิจฉัยข้อดรามาตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕ ว่า นายสุเมธ อุปเดียร ผู้ถูกร้อง จงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบ

นายปรีชา เนติมวนิชย์

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยของ นายผัน จันทร์ปาน ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๕/๒๕๔๔

วันที่ ๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๔

เรื่อง คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาดตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๔ กรณี นายสุเมธ อุพลดียร งใจไม่ยืนบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบ

ประธานกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติเสนอคำร้อง ลงวันที่ ๑๒ ธันวาคม ๒๕๔๓ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาดตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๔ กรณี นายสุเมธ อุพลดียร งใจไม่ยืนบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบ

สรุปข้อเท็จจริงที่ได้จากการพิจารณา

ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องสรุปได้ว่า

นายสุเมธ อุพลดียร ผู้ถูกร้อง ดำรงตำแหน่งสมัชิกสภาพบาลนครขอนแก่น ตั้งแต่วันที่ ๑๗ ธันวาคม ๒๕๓๘ และพ้นจากตำแหน่งเมื่อวันที่ ๑๙ ธันวาคม ๒๕๔๒ ซึ่งตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ ทำให้ผู้ถูกร้องซึ่งเป็นสมัชิกสภาพบาลนคร มีหน้าที่ต้องยืนบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ ต่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ผู้ร้อง ทุกครั้งที่เข้ารับตำแหน่ง พ้นจากตำแหน่ง และพ้นจากตำแหน่งครบหนึ่งปี แล้วแต่กรณี

ผู้ร้องมีหนังสือลงวันที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๔๒ ถึงนายกเทศมนตรีเทศบาลนครขอนแก่น เพื่อแจ้งให้ผู้บริหารและสมัชิกสภาพบาลนครขอนแก่น ยืนบัญชีฯ ภายในกำหนด ปรากฏว่า จนถึงวันครบกำหนด ผู้ถูกร้องก็ไม่ได้ยืนบัญชีฯ ต่อผู้ร้อง และผู้ร้องมีหนังสือลงวันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๓ และ ๓ พฤษภาคม ๒๕๔๓ ถึงผู้ถูกร้อง เพื่อให้ชี้แจงเหตุผลกรณีไม่ยืนบัญชีฯ โดยส่งทางไปรษณีย์ลงทะเบียนไปที่บ้านเลขที่ ๔๓๖ ถนนกลางเมือง ตำบลในเมือง อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น ซึ่งเป็นภูมิลำเนาที่ปรากฏตามหลักฐานของสำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง ปรากฏหลักฐานตามใบตอบรับของไปรษณีย์ว่า นายหนูพิศ อุพลดียร ซึ่งเป็นน้าของผู้ถูกร้อง เป็นผู้รับหนังสือไว้ทั้งสองฉบับ นอกจากนี้ ผู้ร้องมีหนังสือลงวันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๓ ถึงอธิบดีกรมการปกครอง เพื่อแจ้งสำนักงานเทศบาลนครขอนแก่น ให้แจ้งผู้ถูกร้องให้ชี้แจงเหตุผลของการไม่ยืนบัญชีฯ อีกทางหนึ่งด้วย

ซึ่งสำนักงานเทศบาลนครขอนแก่น มีหนังสือลงวันที่ ๑๐ เมษายน ๒๕๔๓ ถึงผู้ถูกร้อง เพื่อให้ชี้แจง การไม่ยื่นบัญชีฯ ปรากฏว่า เสมือนในสำนักงานทนายความของผู้ถูกร้อง เป็นผู้รับไว้ ต่อมา เจ้าพนักงาน ป.ป.ช. ได้รวบรวมพยานหลักฐานในเรื่องนี้เพิ่มเติม โดยสอบปากคำพยานบุคคล และผู้ถูกร้อง รวมเจตคณ ผู้ถูกร้องให้ถ้อยคำเมื่อวันที่ ๑ กันยายน ๒๕๔๓ สรุปได้ว่า ปัจจุบันมีภูมิลำเนาอยู่บ้านเลขที่ ๔๓๖ ซอย ๑๖ ถนนกลางเมือง อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น และอาศัยอยู่กับภรรยาที่บ้านเลขที่ ๒๘๘/๑ หมู่ที่ ๑๔ อำเภอพระยืน จังหวัดขอนแก่น เกษดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาเทศบาลคร ตั้งแต่วันที่ ๑๗ ธันวาคม ๒๕๓๘ ถึงวันที่ ๑๙ ธันวาคม ๒๕๔๒ ภายหลังจากที่พ้นจากตำแหน่ง ได้รับหนังสือของผู้ถูกร้องสองครั้ง และสำนักงานเทศบาลนครขอนแก่นหนึ่งครั้ง แจ้งให้ยื่นบัญชีฯ ผู้ถูกร้องได้ร่างหนังสือเตรียมชี้แจงผู้ร้อง โดยพิมพ์เก็บไว้ในคอมพิวเตอร์ แต่ข้อมูลสูญหาย ประกอบกับ กำลังรวบรวมข้อมูลที่จะจัดระจายตั้งแต่ต้นปีถึงปัจจุบัน และมีคดีความมากมาย ไม่มีเวลาที่จะทำ และรวบรวมบัญชีฯ ทำให้หลงลืม ไม่มีเจตนาหรือใจที่จะไม่ยื่นบัญชีฯ และทราบดีว่า มีโทษสองสถาน คือ ถูกตัดสิทธิในการเมือง และเป็นความผิดอาญา ผู้ถูกร้องยื่นบัญชีฯ ต่อผู้ร้อง เมื่อวันที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๔๓ โดยปล่อยเวลาให้ล่วงเลยถึงสองวัน ต่อมา ผู้ถูกร้องยื่นบัญชีฯ ต่อผู้ร้อง เมื่อวันที่ ๑๙ กันยายน ๒๕๔๓ โดยมีเจตนาที่จะรับฟังได้ว่า ผู้ถูกร้องมิได้จงใจไม่ยื่นบัญชีฯ จึงมีมติเป็นเอกฉันท์ด้วยคะแนนเสียงแปรเดียงว่าผู้ถูกร้องคงใจไม่ยื่นบัญชีฯ ต่อผู้ร้อง ภายในระยะเวลาที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ กำหนด ให้เสนอเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยข้อหาตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕ ต่อไป

เมื่อผู้ร้องมีมติว่า ผู้ถูกร้องคงใจไม่ยื่นบัญชีฯ และเสนอเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยข้อหา ซึ่งเป็นไปตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕ ศาลรัฐธรรมนูญจึงรับเรื่องดังกล่าวไว้พิจารณาวินิจฉัย

ศาลรัฐธรรมนูญให้โอกาสผู้ถูกร้องยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา

ผู้ถูกร้องมีหนังสือลงวันที่ ๒๕ มกราคม ๒๕๔๔ ชี้แจงสรุปได้ว่า ไม่ประสงค์ที่จะต่อสู้ในการ พิจารณาเรื่องนี้ เพราะปัจจุบันมิได้ดำรงตำแหน่งในการเมือง และยินยอมให้ศาลรัฐธรรมนูญตัดสิทธิ ของผู้ถูกร้อง เพื่อมิให้เป็นการยุ่งยากในการพิจารณา ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาคดีฝ่ายเดียว

ประเด็นการพิจารณา

มีประเด็นที่ต้องวินิจฉัยขึ้นด้วง ผู้ถูกร้องใจไม่ยื่นบัญชีฯ หรือไม่

ข้อพิจารณาและคำวินิจฉัย

พิจารณาแล้วเห็นว่า เมื่อผู้ถูกร้องใจยื่นบัญชีฯ ภายในกำหนดเวลาตามที่รัฐธรรมนูญบัญญัติไว้ ผู้ร้องมีหนังสือแจ้งให้ผู้ถูกร้องชี้แจงเหตุผลที่ไม่ยื่นบัญชีฯ ถึงสองครั้ง และผู้ถูกร้องยอมรับว่า รับทราบหนังสือดังกล่าว แต่ไม่ได้ชี้แจงอย่างใด จนกระทั่งผู้ร้องให้เจ้าพนักงาน ป.ป.ช. รวบรวมพยานหลักฐานเพิ่มเติมโดยการสอบปากคำพยานบุคคลรวมทั้งผู้ถูกร้อง ผู้ถูกร้องจึงยื่นบัญชีฯ ต่อผู้ร้อง การที่ผู้ถูกร้องให้ปากคำต่อเจ้าพนักงาน ป.ป.ช. ว่า ไม่มีเจตนาหรือไม่จริงใจที่จะไม่ยื่นบัญชีฯ แต่เป็นเพระหลลืมและยื่นบัญชีฯ เมื่อเวลาล่วงเลยจากวันครบกำหนดเป็นเวลานาน รับฟังไม่ได้ว่า ผู้ถูกร้องไม่จริงใจที่จะไม่ยื่นบัญชีฯ ประกอบกับผู้ถูกร้องมีหนังสือชี้แจงต่อศาลรัฐธรรมนูญว่า ไม่ประสงค์ที่จะต่อสู้ในการพิจารณาคำร้องนี้ กรณีจึงรับฟังได้ว่า ผู้ถูกร้องใจไม่ยื่นบัญชีฯ ต่อผู้ร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๑ และมาตรา ๒๕๒

ด้วยเหตุผลดังกล่าว จึงวินิจฉัยขึ้นด้วยความชอบด้วยกฎหมาย มาตรา ๒๕๕ ว่า นายสุเมธ อุผลเดียร ผู้ถูกร้อง ใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบ

นายผัน จันทรปาน

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยของ นายมงคล สารภีน ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

กี่ ๕/๒๕๔๔

วันที่ ๑๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๔

เรื่อง คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติขอให้วินิจฉัยชี้ขาด กรณี นายสุเมธ อุพลเดชย์ จงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบ

ประธานกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติมีคำร้อง ลงวันที่ ๑๒ ธันวาคม ๒๕๔๓
ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยข้อหาด้ว นายสุเมธ อุพลเสียร อดีตสมาชิกสภาเทศบาลกรุงโจนแก่น
ซึ่งเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง จงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสาร
ประกอบตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๔๕ โดยมีข้อเท็จจริงตามคำร้องสรุปได้ดังนี้

๑. นายสุเมธ อุพลเดชิร ผู้ถูกวิ่ง ดำรงตำแหน่งสมัชิกสภากเทศบาลกรุงโจนแก่น ตั้งแต่วันที่ ๑๗ ธันวาคม ๒๕๓๘ และพ้นจากตำแหน่งเมื่อวันที่ ๑๙ ธันวาคม ๒๕๔๒

๒. พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งมีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ ๑๙ พฤษภาคม ๒๕๔๒ มาตรา ๓๒ และมาตรา ๓๓ บัญญัติให้ผู้บริหารและสมาชิกสภากเทศบาลนคร ซึ่งเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง มีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะต่อคณะกรรมการป.ป.ช. ภายในสามสิบวันนับแต่วันเข้ารับตำแหน่งและพ้นจากตำแหน่ง และพ้นจากตำแหน่งครบหนึ่งปีในกรณีที่ต้องถือวันที่เข้ารับตำแหน่งคือวันที่ ๑๙ พฤษภาคม ๒๕๔๒ โดยจะต้องยื่นภายในวันที่ ๑๗ ธันวาคม ๒๕๔๒ แต่ปรากฏว่าผู้ถือครองไม่ได้ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบ กรณีเข้ารับตำแหน่ง

๓. สำนักงาน ป.ป.ช. ได้มีหนังสือลงวันที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๔๒ ถึงนายกเทศมนตรีเทศบาลนครขอนแก่น เพื่อแจ้งให้ผู้บริหารและสมาชิกสภาเทศบาลนครขอนแก่น ยื่นบัญชีฯ ภายในกำหนด แต่ผู้ถูกร้องก็มิได้ยื่นบัญชีฯ ต่อผู้ร้อง ต่อมาผู้ร้องได้มีหนังสือแจ้งให้ผู้ถูกร้องทราบและให้ชี้แจงข้อเท็จจริงกรณีดังกล่าวรวม ๒ ครั้ง คือ

ครั้งที่ ๑ ตามหนังสือที่ ปช. ๐๐๐๒.๐๔/๖๗ ลงวันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๓

ครั้งที่ ๒ ตามหนังสือที่ ปช. ๐๐๐๕.๐๑/๒ ลงวันที่ ๓ พฤษภาคม ๒๕๔๓

นอกจากนี้ ผู้ร้องมีหนังสือลงวันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๓ ถึงอธิบดีกรมการปกครอง เพื่อแจ้ง สำนักงานเทศบาลนครขอนแก่น แจ้งผู้ถูกร้องให้ชี้แจงเหตุผลของการไม่ยื่นบัญชีฯ อีกทางหนึ่งด้วย ซึ่งสำนักงานเทศบาลนครขอนแก่นมีหนังสือลงวันที่ ๑๐ เมษายน ๒๕๔๓ ถึงผู้ถูกร้องแล้ว ต่อมา เจ้าหน้าที่ ป.ป.ช. ได้สอบถามปากคำพยานบุคคลและผู้ถูกร้อง ผู้ถูกร้องให้ถ้อยคำเมื่อวันที่ ๑ กันยายน ๒๕๔๓ สรุปว่า ผู้ถูกร้องได้รับหนังสือของผู้ร้อง ๒ ครั้งแล้ว ผู้ถูกร้องได้ร่างหนังสือชี้แจงผู้ร้อง โดยพิมพ์เก็บไว้ในคอมพิวเตอร์ แต่ข้อมูลสูญหาย ประกอบกับกำลังรวบรวมข้อมูลที่จะจัดกระจาย ตั้งแต่ต้นปีถึงปัจจุบัน และมีคดีความมากมาย ไม่มีเวลาที่จะทำและรวบรวมบัญชีฯ ทำให้หลงลืม ผู้ถูกร้องไม่มีเจตนาหรือใจที่จะไม่ยื่นบัญชีฯ และต่อมาผู้ถูกร้องได้ยื่นบัญชีฯ ต่อผู้ร้องเมื่อวันที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๔๓ โดยปล่อยให้เวลาล่วงเลยกำหนดถึง ๒๗๓ วัน

๔. คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติได้ประชุมครั้งที่ ๘๑/๒๕๔๓ วันที่ ๒๔ ตุลาคม ๒๕๔๓ มีมติเป็นเอกฉันท์ด้วยคะแนนแปดเสียงว่า ผู้ถูกร้องคงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบ จึงขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยข้อหาตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕

ผู้ถูกร้องมีหนังสือลงวันที่ ๒๕ มกราคม ๒๕๔๔ ชี้แจงว่า ผู้ถูกร้องไม่ประสงค์ที่จะต่อสู้ ในการพิจารณาเรื่องนี้ เพราะปัจจุบันผู้ถูกร้องมิได้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง และยินยอมให้ศาลรัฐธรรมนูญ ตัดสิทธิของผู้ร้อง เพื่อมิให้เป็นการยุ่งยากในการพิจารณา ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาคดีฝ่ายเดียว

ข้อกฎหมาย

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐

“มาตรา ๒๕๑ ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองดังต่อไปนี้ มีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สิน และหนี้สินของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ ต่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปราม การทุจริตแห่งชาติ ทุกครั้งที่เข้ารับตำแหน่งหรือพ้นจากตำแหน่ง

๗๖๗

(๖) ผู้บริหารห้องถิน และสมาชิกสภาห้องถินตามที่กฎหมายบัญญัติ

บัญชีตามวรรคหนึ่งให้ยื่นพร้อมเอกสารประกอบซึ่งเป็นสำเนาหลักฐานที่พิสูจน์ความมือญจริง ของทรัพย์สินและหนี้สินดังกล่าว รวมทั้งสำเนาแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในรอบปีภาษี ที่ผ่านมา โดยผู้ยื่นจะต้องลงลายมือชื่อรับรองความถูกต้องกับไว้ในบัญชีและสำเนาหลักฐานที่ยื่นไว้ ทุกหน้าด้วย

มาตรา ๒๕๒ บัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน ตามมาตรา ๒๕๑ ให้แสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินที่มืออยู่จริงในวันที่ยื่นบัญชีดังกล่าว และต้องยื่นภายในกำหนดเวลาดังต่อไปนี้

- (๑) ในกรณีที่เป็นการเข้ารับตำแหน่ง ให้ยื่นภายในสามสิบวันนับแต่วันเข้ารับตำแหน่ง
- (๒) ในกรณีที่เป็นการพ้นจากตำแหน่ง ให้ยื่นภายในสามสิบวันนับแต่วันพ้นจากตำแหน่ง

(๓) ในกรณีที่บุคคลตามมาตรา ๒๕๑ ซึ่งได้ยื่นบัญชีไว้แล้ว ตายในระหว่างดำรงตำแหน่ง หรือก่อนยื่นบัญชีหลังจากพ้นจากตำแหน่ง ให้ทายาทหรือผู้จัดการมรดก ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สิน และหนี้สินที่มืออยู่ในวันที่ผู้ดำรงตำแหน่งตาย ภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ผู้ดำรงตำแหน่งตาย

ผู้ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี ผู้บริหารห้องคลิน สมาชิกสภาห้องคลิน หรือผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองซึ่งพ้นจากตำแหน่ง นอกจგต้องยื่นบัญชีตาม (๒) แล้ว ให้มีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินอีกครั้งหนึ่งภายในสามสิบวันนับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่งดังกล่าวมาแล้ว เป็นเวลาหนึ่งปีด้วย

มาตรา ๒๕๔ ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองผู้ใดจะใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบตามที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญนี้ หรือใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สิน และหนี้สิน และเอกสารประกอบด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปักปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ ให้ผู้นั้นพ้นจากตำแหน่งนับแต่วันที่ครบกำหนดต้องยื่นตามมาตรา ๒๕๒ หรือนับแต่วันที่ตรวจพบว่า มีการกระทำดังกล่าว แล้วแต่กรณี และผู้นั้นต้องห้ามมิให้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองได้ฯ เป็นเวลาห้าปี นับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่ง

เมื่อมีกรณีตามวรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติเสนอเรื่อง ให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาดต่อไป และเมื่อศาลมีคำวินิจฉัยชี้ขาดแล้ว ให้นำบทบัญญัติ มาตรา ๕๗ มาใช้บังคับโดยอนุโลม”

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒

“มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

๑๖๑

“ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง” หมายความว่า

(๑) นายกรัฐมนตรี

๑๖๒

(๒) ผู้บริหารและสมาชิกสภาเทศบาลนคร

๑๖๓

มาตรา ๓๒ ให้ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สิน และหนี้สินของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะตามที่มีอยู่จริงในวันที่ยื่นบัญชีดังกล่าว ตามแบบที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ประกาศกำหนด ต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ทุกครั้งที่เข้ารับตำแหน่ง และพ้นจากตำแหน่ง

ทรัพย์สินและหนี้สินที่ต้องแสดงรายการให้รวมทั้งทรัพย์สินและหนี้สินในต่างประเทศและทรัพย์สินที่มิได้อยู่ในความครอบครองของผู้ยื่น คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะด้วย

ในการณ์ที่ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองตามวรคหนึ่งผู้ใดดำรงตำแหน่งทางการเมืองมากกว่าหนึ่งตำแหน่ง ให้ผู้นั้นแยกการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินทุกตำแหน่ง ตามระยะเวลา การยื่นบัญชีที่กำหนดไว้สำหรับตำแหน่งนั้นๆ

มาตรา ๓๓ การยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินตามมาตรา ๓๒ ให้ยื่นพร้อมเอกสารประกอบซึ่งเป็นสำเนาหลักฐานที่พิสูจน์ความมีอยู่จริงของทรัพย์สินและหนี้สินดังกล่าว รวมทั้งสำเนาแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดายื่นบัญชีที่ผ่านมา โดยผู้ยื่นจะต้องลงลายมือชื่อรับรองความถูกต้องกำกับไว้ในบัญชีและสำเนาหลักฐานที่ยื่นไว้ทุกหน้า พร้อมทั้งจัดทำรายละเอียดของเอกสารประกอบบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินที่ยื่นด้วย และต้องยื่นภาษีในกำหนดเวลาดังต่อไปนี้

(๑) ในกรณีที่เป็นการเข้ารับตำแหน่ง ให้ยื่นภาษีในสามสิบวันนับแต่วันเข้ารับตำแหน่ง

(๒) ในกรณีที่เป็นการพ้นจากตำแหน่ง ให้ยื่นภาษีในสามสิบวันนับแต่วันพ้นจากตำแหน่ง

(๓) ในกรณีที่ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองซึ่งได้ยื่นบัญชีไว้แล้ว ตายในระหว่างดำรงตำแหน่ง หรือก่อนยื่นบัญชีหลังจากพ้นจากตำแหน่ง ให้ทายาทหรือผู้จัดการมรดกยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สิน และหนี้สินที่มีอยู่ในวันที่ผู้ดำรงตำแหน่งนั้นตายภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ผู้ดำรงตำแหน่งตาย

ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองซึ่งพ้นจากตำแหน่ง นอกจากต้องยื่นบัญชีตาม (๒) แล้วให้มีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินอีกครั้งหนึ่งภายในสามสิบวันนับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่งดังกล่าวมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปีด้วย"

พิเคราะห์แล้ว มีประเต็ญนิจจัยเบื้องต้นว่า ผู้ถูกเรียกมีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สิน และหนี้สิน และเอกสารประกอบต่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ หรือไม่เห็นว่า รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ ได้ประกาศใช้เมื่อวันที่ ๑๑ ตุลาคม ๒๕๔๐ มาตรา ๒๕๑ และมาตรา ๒๕๒ บัญญัติให้ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองที่เป็นผู้บริหารห้องคลิน และสมาชิกสภาก่อตั้งถูกหมายบัญญัติมีหน้าที่ยื่นบัญชี ๑ ต่อผู้ร้องภาษีในสามสิบวันนับแต่วันเข้ารับตำแหน่ง และต่อมาพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปราม

การทูลวิต พ.ศ. ๒๕๔๒ ได้ประกาศใช้บังคับเมื่อวันที่ ๑๙ พฤษภาคม ๒๕๔๒ มาตรา ๔ (๙) ได้ให้คำนิยามผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองหมายความถึง ผู้บริหารและสมาชิกสภาเทศบาลครัวด้วย ดังนั้น ผู้ถูกร้องซึ่งเป็นสมาชิกสภาเทศบาลครรภอนแก่น จึงมีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีฯ ต่อผู้ร้องภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ ๑๙ พฤษภาคม ๒๕๔๒ ซึ่งถือว่าเป็นวันเข้ารับตำแหน่ง

ประเด็นต่อไปนี้ว่า ผู้ถูกร้องจะไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบ ต่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ หรือไม่ เห็นว่า เมื่อผู้ถูกร้องไม่ยื่นบัญชีฯ ต่อผู้ร้องภายในกำหนดเวลาที่รัฐธรรมนูญบัญญัติไว้ ผู้ร้องได้มีหนังสือแจ้งให้ผู้ถูกร้องซึ่งแจงข้อเท็จจริง และเหตุผลถึง ๒ ครั้ง แต่ผู้ถูกร้องไม่ยอมซึ่งแจง จนกระทั่งผู้ร้องให้เจ้าพนักงาน ป.ป.ช. รวบรวม พยานหลักฐานโดยสอบถามปากคำผู้ถูกร้อง ผู้ถูกร้องอ้างว่าหลงลืมและยื่นบัญชีฯ เมื่อล่วงเลยเวลา ครบกำหนดเป็นเวลานาน และผู้ถูกร้องมีหนังสือแจ้งต่อศาลว่า ไม่ประสงค์จะต่อสู้ในการพิจารณาคำร้อง ของผู้ร้อง กรณีจึงฟังได้ว่า ผู้ถูกร้องจะไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสาร ประกอบต่อผู้ร้องตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๑ และมาตรา ๒๕๒

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงวินิจฉัยว่า นายสุเมธ อุพลดีเยร ผู้ถูกร้อง จะไม่ยื่นบัญชี แสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๒

นายมงคล สระภูน

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยของ นายสุจิต บุญงการ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๕/๒๕๔๔

วันที่ ๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๔

เรื่อง คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาและวินิจฉัยข้อหาตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๕ กรณี นายสุเมธ อุพลเดียร จงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบ

ประธานกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติเสนอคำร้อง ลงวันที่ ๑๒ ธันวาคม ๒๕๔๓ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยข้อหาตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๕ กรณี นายสุเมธ อุพลเดียร จงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบ

จากข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบ สรุปว่า

นายสุเมธ อุพลเดียร ผู้ถูกร้อง ดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาเทศบาลกรขอนแก่น ตั้งแต่วันที่ ๑๗ ธันวาคม ๒๕๓๘ และพ้นจากตำแหน่งดังกล่าว เมื่อวันที่ ๑๙ ธันวาคม ๒๕๔๒ ผู้ถูกร้องจึงมีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะต่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒

คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ผู้ร้อง มีหนังสือลงวันที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๔๒ แจ้งให้ผู้บริหารและสมาชิกสภาเทศบาลกรขอนแก่น ยื่นบัญชีภายในระยะเวลาที่กำหนด ปรากฏว่าเมื่อครบกำหนด ผู้ถูกร้องไม่ได้ยื่นบัญชีฯ ต่อผู้ร้องแต่อย่างใด ผู้ร้องจึงมีหนังสือลงวันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๓ และวันที่ ๓ พฤษภาคม ๒๕๔๓ ถึงผู้ถูกร้องเพื่อขอให้ชี้แจงแสดงเหตุผลกรณีที่ไม่ยื่นบัญชีฯ

ผู้ร้องได้รับรวมพยานหลักฐานเพิ่มเติม โดยการสอบถามพยานบุคคลซึ่งผู้ถูกร้องได้เข้าให้ถ้อยคำต่อผู้ร้อง เมื่อวันที่ ๑ กันยายน ๒๕๔๓ สรุปได้ว่า ปัจจุบันผู้ถูกร้องมีภูมิลำเนาอยู่บ้านเลขที่ ๔๓๙ ซอย ๑๖ ถนนกลางเมือง อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น เคยดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาเทศบาลกรขอนแก่น ตั้งแต่วันที่ ๑๗ ธันวาคม ๒๕๓๘ ถึงวันที่ ๑๙ ธันวาคม ๒๕๔๒ ภายหลังที่พ้นจากตำแหน่งได้รับหนังสือจากผู้ร้องแจ้งให้ยื่นบัญชีฯ ต่อมา ผู้ถูกร้องได้ร่างหนังสือเตรียมชี้แจงต่อผู้ร้องโดยพิมพ์เก็บไว้ในคอมพิวเตอร์ แต่ข้อมูลสูญหาย ประกอบกับกำลังรวบรวมข้อมูลที่จะจัดระจาย

ตั้งแต่ต้นปีจนถึงปัจจุบัน และมีคดีความมากมาย ไม่มีเวลาที่จะทำและรวบรวมบัญชี ทำให้หลงลืม ไม่มีเจตนาหรือใจที่จะไม่ยื่นบัญชี ต่อมาผู้ถูกร้องยื่นบัญชี ต่อผู้ร้องเมื่อวันที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๔๓ ซึ่งการยื่นบัญชี ดังกล่าวมีระยะเวลาล่วงเหลือมาถึงสองวันจึงสอดคล้องกับวันที่

ผู้ร้องพิจารณาเรื่องนี้ในการประชุมครั้งที่ ๘๑/๒๕๔๓ เมื่อวันที่ ๒๔ ตุลาคม ๒๕๔๓ แล้วเห็นว่า คำชี้แจงของผู้ถูกร้องที่แสดงเหตุผลที่มิได้ยื่นบัญชี ภายในระยะเวลาที่กำหนด ไม่เพียงพอที่จะรับฟัง ได้ว่าผู้ถูกร้องไม่เจตนาหรือใจไม่ยื่นบัญชี จึงมีมติเป็นเอกฉันท์ว่า ผู้ถูกร้องจะไม่ยื่นบัญชี ต่อผู้ร้องตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ จึงเสนอเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕

ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้วเห็นว่ากรณีดังกล่าวเป็นไปตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕ จึงรับคำร้องของผู้ร้องไว้พิจารณาวินิจฉัย

ผู้ถูกร้องมีหนังสือลงวันที่ ๒๕ มกราคม ๒๕๔๔ ชี้แจงต่อศาลรัฐธรรมนูญว่า ผู้ถูกร้อง ไม่ประสงค์ที่จะต่อสู้ในการพิจารณาเรื่องนี้ เพราะปัจจุบันมิได้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ดังนั้น เพื่อมิให้เป็นการยุ่งยากในการพิจารณาขอให้ศาลรัฐธรรมนูญดำเนินคดีฝ่ายเดียว

จากคำร้องและเอกสารประกอบของผู้ร้อง และหนังสือชี้แจงของผู้ถูกร้องมีข้อเท็จจริงเพียงพอ ที่จะวินิจฉัยว่า ผู้ถูกร้องจะไม่ยื่นบัญชี ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕ หรือไม่

พิจารณาแล้วเห็นว่าเมื่อผู้ถูกร้องไม่ยื่นบัญชี ภายในระยะเวลาที่กำหนดตามที่รัฐธรรมนูญบัญญัติไว้ อีกทั้งผู้ถูกร้องยอมรับว่าได้รับหนังสือจากผู้ร้องให้ชี้แจงเหตุผลกรณีไม่ยื่นบัญชี แต่ผู้ถูกร้องก็ไม่ได้เข้าชี้แจงแต่ประการใด แม้ต่อมาผู้ถูกร้องมาให้ปากคำต่อผู้ร้องว่าไม่มีเจตนาหรือใจที่จะไม่ยื่นบัญชี แต่เป็นเพราหลงลืม จึงไม่ยื่นบัญชี แต่เมื่อพิจารณาจากข้อเท็จจริงที่ผู้ถูกร้องได้ยื่นบัญชี เมื่อระยะเวลาล่วงเหลือวันครบกำหนดเป็นเวลานานถึงสองวันจึงสอดคล้องกับวันที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๔๓ จึงรับฟังมิได้ว่าผู้ถูกร้องไม่จงใจ ไม่ยื่นบัญชี ประกอบกับผู้ถูกร้องมีหนังสือชี้แจงต่อศาลรัฐธรรมนูญว่า ไม่ประสงค์ที่จะต่อสู้ในการพิจารณาคดี ซึ่งเท่ากับเป็นการแสดงว่าผู้ถูกร้องไม่ติดใจที่จะต่อสู้ จึงรับฟังได้ว่าผู้ถูกร้องจะไม่ยื่นบัญชี ต่อผู้ร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๑ และมาตรา ๒๕๒

จากเหตุผลข้างต้น จึงวินิจฉัยว่า นายสุเมธ อุปลดียร ผู้ถูกร้องจะไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕

นายสุจิต บุญบงการ
ดุลการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยของ นายสุจินดา ยงสุนทร ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๕/๒๕๔๔

วันที่ ๑๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๔

**เรื่อง คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยข้อหา
ตามมาตรา ๒๖๕ ของรัฐธรรมนูญว่า นายสุเมธ อุพลเดียร ใจไม่ยืนบัญชีแสดงรายการ
ทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบ**

ความเป็นมาและข้อเท็จจริง

คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (คณะกรรมการ ป.ป.ช.) ได้มีหนังสือที่ ปช ๐๐๐๕.๐๔/๔๖๘ ลงวันที่ ๑๒ ธันวาคม ๒๕๔๓ เสนอเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยข้อหาด้วน นายสุเมธ อุพลเดียร ใจไม่ยืนบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบหนังสือของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ดังกล่าว มีใจความสำคัญว่า พระราชนูญติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๒ “ได้บัญญัติให้ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมีหน้าที่ต้องยืนบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ทุกรังที่เข้ารับตำแหน่งและพ้นจากตำแหน่ง แต่หากการตรวจสอบปรากฏว่า นายสุเมธ อุพลเดียร อดีตสมาชิกสภาเทศบาลครบทุกคนแล้ว ซึ่งเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองตามมาตรา ๔ (๕) แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าว ไม่ยืนบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน คณะกรรมการ ป.ป.ช. พิจารณาแล้วมีมติเป็นเอกฉันท์ว่า นายสุเมธ อุพลเดียร ใจไม่ยืนบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบภายในระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด จึงขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยข้อหาตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕

ในขั้นการตรวจสอบของคณะกรรมการ ป.ป.ช. นายสุเมธ อุพลเดียร ได้ให้ถ้อยคำต่อเจ้าพนักงาน ป.ป.ช. เมื่อวันที่ ๑ กันยายน ๒๕๔๓ สรุปได้ว่า ตนเคยดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาเทศบาลครบทุกคนแล้ว ตั้งแต่วันที่ ๑๗ ธันวาคม ๒๕๓๘ ถึงวันที่ ๑๙ ธันวาคม ๒๕๔๒ ภายหลังจากที่พ้นตำแหน่งแล้ว ตนได้รับหนังสือแจ้งจากคณะกรรมการ ป.ป.ช. ให้ยืนบัญชีฯ ถึงสองครั้ง และจากสำนักงานเทศบาลนครขอนแก่นอีกหนึ่งครั้ง ซึ่งตนก็ได้ร่างหนังสือเตรียมชี้แจงโดยพิมพ์เก็บไว้ในคอมพิวเตอร์ แต่เนื่องจากข้อมูลสูญหาย ตนกำลังรวบรวมข้อมูลที่จะจัดทำรายตัวตั้งแต่ต้นปีจนถึงปัจจุบัน ประกอบกับตนมีคดีความ

มากน้อยไม่มีเวลาที่จะทำและรวบรวมบัญชีฯ ทำให้หลงลืม ตนไม่มีเจตนาหรือใจที่จะไม่ยื่นบัญชีฯ ตนทราบดีว่ามีโทษสองสถาน คือ ถูกตัดสิทธิในการการเมือง และเป็นความผิดอาญา ตนประสงค์จะยื่นบัญชีฯ โดยค่าวัน และต่อมานายสุเมธ์ได้ยื่นบัญชี เมื่อวันที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๔๓ ซึ่งได้ล่วงเลยเวลา มาแล้วถึง ๒๗๓ วัน

เกี่ยวกับเรื่องนี้ นายสุเมธ อุปัลเดียร ได้มีหนังสือลงวันที่ ๒๕ มกราคม ๒๕๔๔ ชี้แจงต่อ ศาลรัฐธรรมนูญว่า ตนไม่ประสงค์ที่จะต่อสู้ในการพิจารณาในเรื่องนี้ เพราะในปัจจุบันนี้ตนมิได้ดำรงตำแหน่งในการการเมืองใดๆ ตนยินยอมให้ศาลรัฐธรรมนูญตัดสิทธิของตนได้ เพื่อมิให้เป็นการยุ่งยาก ในการพิจารณาแห่งศาลรัฐธรรมนูญ จึงขอให้ศาลได้โปรดดำเนินการพิจารณาดีฝ่ายเดียว

การรับเรื่องไว้พิจารณาVINจด้วย

คณะกรรมการ ป.ป.ช. (ซึ่งต่อไปนี้จะเรียกว่า “ผู้ร้อง”) ได้เสนอเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัย ข้อหาตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕ ว่า นายสุเมธ อุปัลเดียร (ซึ่งต่อไปนี้จะเรียกว่า “ผู้ถูกร้อง”) จงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบต่อผู้ร้องภายในระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด พิจารณาแล้วเห็นว่า ผู้ถูกร้องเป็นสมาชิกสภาเทศบาลกรอก่อนแก่นในช่วงเวลา ที่เกี่ยวข้องซึ่งเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย การป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๔ (๘) จึงมีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบตามที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ และพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าว เมื่อเกิดกรณีที่ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองจงใจไม่ยื่นบัญชีฯ รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕ วรรคสอง ประกอบมาตรา ๓๔ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญที่กล่าว บัญญัติ ให้ผู้ร้องเสนอเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยข้อหา ศาลรัฐธรรมนูญจึงขอบที่จะรับเรื่องที่ผู้ร้องได้เสนอมา เพื่อวินิจฉัยข้อหาดังต่อไป

คำวินิจฉัย

ประเด็นตามคำร้องมีอยู่ว่า ผู้ถูกร้องจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสาร ประกอบภายในระยะเวลาที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญและกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ หรือไม่

ในคำวินิจฉัยส่วนตน ที่ ๑๐/๒๕๔๓ เรื่อง คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยข้อหาตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕ กรณี นายอนันต์ ศวัสดิวนานนท์ จงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบ ข้าพเจ้าได้แสดงความเห็นว่า การวินิจฉัยประเด็นเรื่องการ “จงใจ” ไม่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบตามรัฐธรรมนูญ

มาตรา ๒๕๕ นั้น มีเกณฑ์พิจารณาดังนี้ คือ (๑) ผู้ถูกร้องต้องทราบดีว่าตนมีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีฯ แต่เพิกเฉยและเลยต่อหน้าที่ดังกล่าว และ (๒) ไม่มีเหตุหรือกรณีแวดล้อมใดๆ อันเป็นอุปสรรค หรือเหตุสุดวิสัยที่ทำให้ผู้ถูกร้องไม่สามารถยื่นบัญชีฯ ได้ เช่น เจ็บป่วยด้วยอาการหนัก หรือตกอยู่ในสถานการณ์ที่ไม่สามารถติดต่อกับผู้ร้องได้เลย เป็นต้น

กรณีของผู้ถูกร้องพิจารณาแล้วเห็นว่า เข้าอยู่ในเกณฑ์ตามข้อ (๑) เนื่องจากมีหลักฐานชัดแจ้งที่แสดงว่าผู้ถูกร้องรู้ดีถึงหน้าที่ของตนในฐานะผู้ดำเนินการเมือง กล่าวคือ ผู้ถูกร้องมีอาชีพเป็นนายความ จึงย่อมจะทราบถึงกฎหมายที่เกี่ยวข้องได้ดีอยู่แล้ว และในการให้ถ้อยคำต่อเจ้าหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ผู้ถูกร้องเองก็ยอมรับว่าตนได้รับแจ้งจากคณะกรรมการ ป.ป.ช. ให้ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน รวม ๒ ครั้ง และจากสำนักงานเทศบาลนครขอนแก่น อีกหนึ่งครั้ง ซึ่งในแต่ละครั้งผู้ถูกร้องได้เปิดหนังสือออกอ่านและใส่แฟ้มไว้และได้ร่างเตรียมชี้แจงผู้ร้องไว้แล้วด้วย

สำหรับเกณฑ์พิจารณาตามข้อ (๒) นั้น ผู้ถูกร้องต่อสู้ว่าตนไม่มีเจตนาหรือใจไม่ยื่นบัญชีฯ แต่ข้อมูลที่เตรียมไว้ในคอมพิวเตอร์เพื่อยื่นต่อผู้ร้องได้สูญหายไป และว่าตนไม่มีเวลาที่จะทำและรวบรวมบัญชีฯ เพราะตนมีคิวความหมายจึงทำให้หลงลืมไป พิจารณาแล้วเห็นว่า คำชี้แจงต่างๆ ของผู้ถูกร้องไม่แสดงให้เห็นถึงอุปสรรคหรือเหตุใดๆ ที่จะทำให้ผู้ถูกร้องไม่สามารถยื่นบัญชีฯ ต่อผู้ร้องภายในระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด คือ ภายในวันที่ ๑๙ ธันวาคม ๒๕๖๔ จริงอยู่ในที่สุดแล้วผู้ถูกร้องก็ได้ยื่นบัญชีฯ เมื่อวันที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๖๓ ซึ่งเวลาได้ล่วงเลยไปแล้วถึง ๒๗๓ วัน และพฤติกรรมส่อให้เห็นว่าเป็นการยื่นบัญชีฯ ด้วยความใจเมื่อเห็นว่าผู้ร้องอาจริงและเคร่งครัดในเรื่องนี้ เพราะเจ้าพนักงาน ป.ป.ช. ได้สอบถามภาคผนวกและพยานบุคคลหลายคนไปแล้ว นอกจากนั้น ผู้ถูกร้องได้มีหนังสือลงวันที่ ๒๕ มกราคม ๒๕๖๔ กราบเรียนประธานศาลรัฐธรรมนูญ ความว่า ตนไม่ประสงค์ที่จะต่อสู้คดีในเรื่องนี้และยินยอมให้ศาลรัฐธรรมนูญตัดสิทธิของตนได้ จึงขอให้ศาลรัฐธรรมนูญดำเนินการพิจารณาคดีฝ่ายเดียวได้ ซึ่งเท่ากับเป็นการยอมรับโดยปริยายว่าตนไม่มีเหตุผลเพียงพอที่จะอธิบายได้ว่า ทำไมตนจึงไม่สามารถยื่นบัญชีฯ ภายในระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด

อาศัยเหตุและผลตามที่กล่าว จึงวินิจฉัยชี้ขาดว่า นายสุเมธ อุพลเดียร ผู้ถูกร้อง จงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบภายในระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด

นายสุจินดา ยงสุนทร

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยของ นายสุวิทย์ ชีรพงษ์ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๕/๒๕๔๔

วันที่ ๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๔

เรื่อง ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง (นายสุเมธ อุพลเดียร) จงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สิน และหนี้สิน และเอกสารประกอบ

ประธานกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ผู้ร้อง ยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญว่า ตามที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๒ ได้บัญญัติให้ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง มีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สิน และหนี้สิน และเอกสารประกอบของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะต่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) ทุกครั้งที่เข้ารับตำแหน่งและพ้นจากตำแหน่ง นั้น

สำนักตรวจสอบทรัพย์สิน ๔ ได้ตรวจสอบการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย การป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ ผลการตรวจสอบปรากฏว่า นายสุเมธ อุพลเดียร สมาชิกสภาพบาลนครขอนแก่น ไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ตามมาตรา ๓๒ ของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าว โดยมีข้อเท็จจริง ดังนี้

๑. ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งใช้บังคับเมื่อวันที่ ๑๙ พฤษภาคม ๒๕๔๒ มีผลทำให้ผู้บริหารและสมาชิกสภาพบาลนคร มีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ทุกครั้งที่เข้ารับตำแหน่ง พ้นจากตำแหน่ง และพ้นจากตำแหน่งครบ ๑ ปี แล้วแต่กรณี ซึ่งการดำเนินการสำนักงาน ป.ป.ช. ได้มีหนังสือที่ ปช ๐๐๐๒.๐๙/๓๕๗๕ ลงวันที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๔๒ ถึงนายกเทศมนตรีนครขอนแก่น เพื่อแจ้งให้ผู้บริหารและสมาชิกสภาพบาลนครขอนแก่น ยื่นบัญชีฯ ภายในกำหนดเวลาและปรากฏว่า จนถึงวันที่ ๑๗ ธันวาคม ๒๕๔๒ ซึ่งเป็นวันครบกำหนดการยื่นบัญชีฯ นายสุเมธ อุพลเดียร มิได้ยื่นบัญชีฯ ต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ตามที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าวบัญญัติ

๒. สำนักงาน ป.ป.ช. จึงได้มีหนังสือถึงนายสุเมธ อุพลดียร เพื่อให้ชี้แจงเหตุผลกรณีไม่ยื่นบัญชีฯ รวม ๒ ฉบับ คือ

๒.๑ หนังสือสำนักงาน ป.ป.ช. ลับ ที่ ปช ๐๐๐๒.๐๔/๖๑๗ ลงวันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๓

๒.๒ หนังสือสำนักงาน ป.ป.ช. ลับ ที่ ปช ๐๐๐๕.๐๑/๒ ลงวันที่ ๓ พฤษภาคม ๒๕๔๓ หนังสือทั้ง ๒ ฉบับดังกล่าว ได้ส่งเป็นจดหมายลงทะเบียนถึงนายสุเมธ อุพลดียร ณ บ้านเลขที่ ๔๓๕ ถนนกลางเมือง ตำบลในเมือง อำเภอเมืองฯ จังหวัดขอนแก่น ซึ่งเป็นภูมิลำเนาที่ปรากฏตามหลักฐานของสำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง ปรากฏหลักฐานตามใบตอบรับของไปรษณีย์ว่า นายหนูพิศ อุพลดียร ซึ่งเป็นน้าของนายสุเมธ อุพลดียร เป็นผู้รับหนังสือไว้ทั้ง ๒ ฉบับ เมื่อวันที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๓ และวันที่ ๖ พฤษภาคม ๒๕๔๓

นอกจากสำนักงาน ป.ป.ช. จะได้มีหนังสือถึงนายสุเมธ อุพลดียร แล้ว สำนักงาน ป.ป.ช. ยังได้มีหนังสือ ลับ ที่ ปช ๐๐๐๒.๐๔/๖๑๔ ลงวันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๓ ถึงอธิบดีกรมการปกครอง เพื่อแจ้งสำนักงานเทศบาลนครขอนแก่นให้แจ้งนายสุเมธ อุพลดียร ให้ชี้แจงเหตุผลของการไม่ยื่นบัญชีฯ อีกทางหนึ่งด้วย ซึ่งสำนักงานเทศบาลนครขอนแก่นได้มีหนังสือ ที่ ขก ๕๒๐๑/๑๓๑ ถึงนายสุเมธ อุพลดียร เมื่อวันที่ ๑๐ เมษายน ๒๕๔๓ เพื่อให้ชี้แจงการยื่นบัญชีฯ หนังสือฉบับดังกล่าว ปรากฏว่า นายสวัสดิ์ (ราชน) สินธุพันธ์ เสนอขึ้นในสำนักงานทนายความของนายสุเมธ อุพลดียร เป็นผู้รับไว้ในวันเดียวกัน เวลา ๑๔.๓๖ น.

๓. สำนักงาน ป.ป.ช. ได้มีหนังสือ ลับ ที่ ปช ๐๐๐๕.๐๔/๑๐๑ ลงวันที่ ๒๑ มิถุนายน ๒๕๔๓ ถึงสำนักงานเทศบาลนครขอนแก่น เพื่อขอทราบข้อเท็จจริงและเอกสารหลักฐานเพิ่มเติมเกี่ยวกับประวัติ ภูมิลำเนา และการดำรงตำแหน่งของนายสุเมธ อุพลดียร ต่อมาสำนักงานเทศบาลนครขอนแก่น ได้มีหนังสือ ลับ ที่ ขก ๕๒๐๑/๔ ลงวันที่ ๒๗ มิถุนายน ๒๕๔๓ แจ้งผลการตรวจสอบและส่งเอกสารหลักฐานให้สำนักงาน ป.ป.ช. ทราบ สรุปได้ว่า นายสุเมธ อุพลดียร ดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาเทศบาลนครขอนแก่น ตั้งแต่วันที่ ๑๗ ธันวาคม ๒๕๓๘ และพ้นจากตำแหน่งเมื่อวันที่ ๑๙ ธันวาคม ๒๕๔๒ โดยนายสุเมธ อุพลดียร มีภูมิลำเนาอยู่บ้านเลขที่ ๔๓๕ ถนนกลางเมือง ตำบลในเมืองฯ จังหวัดขอนแก่น

๔. เจ้าพนักงาน ป.ป.ช. ได้รับทราบพยานหลักฐานในเรื่องนี้เพิ่มเติม โดยสอบถามปากคำพยานบุคคล และนายสุเมธ อุพลดียร ดังนี้

๔.๑ นายหนูพิศ อุพลเดียร ผู้รับหนังสือ ของสำนักงาน ป.ป.ช. ทั้ง ๒ ฉบับ และเป็นน้าเขยของนายสุเมธ อุพลเดียร ได้ให้ถ้อยคำว่า มีภูมิลำเนาอยู่บ้านเลขที่ ๔๓๕/๑ ซอย ๑๖ ถนนกลางเมือง ตำบลในเมือง อำเภอเมืองฯ จังหวัดขอนแก่น ซึ่งอยู่ต่องห้ามกับบ้านของนายสุเมธ อุพลเดียร สำหรับบ้านเลขที่ ๔๓๕ ที่นายสุเมธ อุพลเดียร พักอาศัยเป็นบ้านของบิดามารดา นายสุเมธ อุพลเดียร อยู่ห่างจากบ้านพยาน ๔ เมตร ปัจจุบันนายสุเมธ อุพลเดียร ก็ยังไปฯ มาฯ ที่บ้านเลขที่ ๔๓๕ ดังกล่าวอยู่ สำหรับบ้านเลขที่ ๔๓๕ ของนายสุเมธ อุพลเดียร ดังกล่าว พยานได้รับมอบหมายให้เป็นผู้ดูแลเรื่องการจ่ายค่าน้ำประปา ไฟฟ้า รับจดหมายและพัสดุภัณฑ์ สำหรับจดหมายที่ส่งมาถึงนายสุเมธ อุพลเดียร พยานจะรับนำส่งให้โดยที่จัดยานนำไปส่งให้นายสุเมธ อุพลเดียร ที่สำนักงานทนายความ ซึ่งห่างจากบ้านพยาน ประมาณ ๑ กิโลเมตร

กรณีใบตอบรับในประเทศไทย ไปรษณีย์ลงทะเบียนเลขที่ ๕๐๑ และเลขที่ ๕๘๐ พยานได้รับจดหมายถึงนายสุเมธ อุพลเดียร จึงได้ลงชื่อรับไว้และส่งให้นายสุเมธ อุพลเดียร ที่สำนักงานทนายความ เพราะเห็นว่าเป็นหนังสือสำคัญ นายสุเมธ อุพลเดียร เป็นผู้รับหนังสือจากมือพยาน

๔.๒ นายประพัฒน์ อุพลเดียร น้องชายนายสุเมธ อุพลเดียร ให้การว่าอยู่ที่บ้านเลขที่ ๕๘๒/๒๑ ถนนกลางเมือง อำเภอเมืองฯ จังหวัดขอนแก่น ซึ่งเป็นสถานที่เดิวกันกับที่นายสุเมธ อุพลเดียร เปิดเป็นสำนักงานทนายความ สำหรับบ้านเลขที่ ๔๓๕ ถนนกลางเมือง อำเภอเมืองฯ จังหวัดขอนแก่น นายสุเมธ อุพลเดียร ได้มอบให้นายหนูพิศ อุพลเดียร น้าเขยของนายสุเมธฯ เป็นผู้ดูแลและสำรวจจ่ายเงินค่าน้ำประปา ไฟฟ้า ส่วนจดหมายหรือหนังสือ นายสุเมธ อุพลเดียร สั่งกำชับให้ นายหนูพิศ อุพลเดียร รับไว้แทน และนำไปมอบให้นายสุเมธ อุพลเดียร ทุกครั้ง พยานเคยเห็นจดหมายของทางราชการ บรรจุในซองสีน้ำตาล มีตราครุฑ มีตราประทับหน้าซองว่า สำนักงาน ป.ป.ช. จำนวน ๒ ซอง ต่างวาระกัน ส่งให้นายสุเมธ อุพลเดียร โดยนายหนูพิศ อุพลเดียร เป็นผู้รับไว้ และส่งให้แก่นายสุเมธ อุพลเดียร ซึ่งนายสุเมธ อุพลเดียร ได้แกะออกอ่านและวางบนโต๊ะในสำนักงานทนายความ พยานได้หยືบมาอ่านดู ๒ ครั้ง จึงทราบว่าเป็นหนังสือของสำนักงาน ป.ป.ช. แจ้งให้นายสุเมธ อุพลเดียร กรอกรายการทรัพย์สินเนื่องจากเป็นสมาชิกสภาพบาลนครขอนแก่น จนกระทั่งหนังสือของสำนักงาน ป.ป.ช. แจ้งเตือนนายสุเมธ อุพลเดียร อีก พยานได้อ่านต่อจากนายสุเมธ อุพลเดียร และได้บอกกับนายสุเมธ อุพลเดียร ให้รับคำแนะนำ

๔.๓ นายชนสรณ์ สินทร พนักงานไปรษณีย์ สำนักงานไปรษณีย์ขอนแก่น ให้ถ้อยคำว่า มีหน้าที่นำจ่ายไปรษณีย์ให้กับเขตจ่ายด้าน B๑/๙ จังหวัดขอนแก่น ตามใบตอบรับภายใต้เจ้าหน้าที่ ป.ป.ช. นำมาให้ตรวจสอบ ลงวันที่ ๖ เดือน ธ.ค. ๒๕๖๓ เวลา ๑๐. ๒๐ น. และวันที่ ๑๑ เดือน ธ.

พ.ศ. ๒๕๔๓ เวลา ๑๐.๑๐ น. พยานขอรับรองว่าได้เป็นผู้นำจ่ายจดหมายทางราชการให้แก่ผู้รับตามบ้านเลขที่ ๔๓๕ โดยมีนายหนูพิศ อุพลดียร รับไว้ทั้ง ๒ ครั้ง และพยานได้ลงชื่อในฐานะผู้นำจ่ายตามใบตอบรับเลขที่ ๕๘๐ และ ๕๑๑ ตามลำดับ

๔.๔ นางสาวอมรา โภคสุรภุมิ เจ้าหน้าที่ธุรการ ๔ สำนักงานเทศบาลนครขอนแก่น ให้ถ้อยคำว่า รับราชการในตำแหน่งเจ้าหน้าที่ธุรการ ๔ ประจำงานการเจ้าหน้าที่ ฝ่ายบริหารงานทั่วไป พยานชี้แจงว่า สำนักงาน ป.ป.ช. ได้มีหนังสือ ที่ ปช ๐๐๐๒.๐๔/๓๕๗๕ ลงวันที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๔๒ ส่งมายังนายกเทศมนตรีเรื่องครุขอนแก่น เพื่อแจ้งให้ผู้บริหารและสมาชิกสภาเทศบาลนคร ขอนแก่น ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน เทศบาลนครขอนแก่นได้รับหนังสือเมื่อวันที่ ๑ ธันวาคม ๒๕๔๒ ซึ่งเป็นช่วงที่เทศบาลกำลังเตรียมการเลือกตั้งผู้บริหารและสมาชิกชุดใหม่ นายประจักษ์ แก้วก้าวล้ำใหญ นายกเทศมนตรี ได้สั่งการเมื่อวันที่ ๑๗ มกราคม ๒๕๔๓ ให้แจ้งผู้เกี่ยวข้องดำเนินการ ต่อมาได้มีการจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาชุดใหม่ เมื่อวันที่ ๒๕ มกราคม ๒๕๔๓ เจ้าหน้าที่ต้อง ไปเตรียมการเลือกตั้งทั้งหมด จึงทำให้การยื่นบัญชีฯ ล่าช้าออกไป และผลการเลือกตั้งปรากฏว่าสมาชิกสภา ล้วนใหญ่เป็นชุดเดิมมีเพียงนางสาวสาลินี ไชยเวช และนายสุเมธ อุพลดียร ที่ไม่ได้สมควรรับเลือกตั้ง ต่อมาจังหวัดขอนแก่นได้มีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ ขก ๐๐๑๙.๓/๕๕๗๗ ลงวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๔๓ ส่งมายังเทศบาลนครขอนแก่น แจ้งว่าสมาชิกสภาเทศบาลนครขอนแก่น จำนวน ๒ ราย คือ นางสาวสาลินี ไชยเวช และนายสุเมธ อุพลดียร ยังไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน พยานในฐานะเจ้าหน้าที่ประจำงานการเจ้าหน้าที่ซึ่งรับผิดชอบเกี่ยวกับการยื่นบัญชีฯ จึงได้ทำความเห็นว่า ควรแจ้งให้บุคคลทั้งสองทราบ และรายงานจังหวัดทราบ พยานได้จัดทำหนังสือแจ้งนางสาวสาลินี ไชยเวช และนายสุเมธ อุพลดียร ทราบ พร้อมทั้งแนบคำขอขยายและบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและ หนี้สินไปพร้อมกับหนังสือดังกล่าวแล้วนำไปเสนอ นายประจักษ์ แก้วก้าวล้ำใหญ นายกเทศมนตรี นครขอนแก่นลงนาม โดยหนังสือทั้งสองฉบับมีข้อความเหมือนกัน และได้ออกเลขหนังสือด่วนที่สุด ที่ ขก ๕๒๐๑/๑๗๑๓ ลงวันที่ ๑๐ เมษายน ๒๕๔๓ และมอบหนังสือให้นายสุเทพ คนสูง พนักงานขับรถยนต์ ของสำนักงานเทศบาลนครขอนแก่น เป็นผู้ไปส่ง ต่อมานายสุเทพ คนสูง ได้นำ ไปรับทั้งสองมีคืนให้พยาน โดยมีลายมือชื่อผู้รับหนังสือทั้งสองฉบับ และพยานได้มีหนังสือแจ้งไปยัง จังหวัดขอนแก่นว่า ได้แจ้งให้บุคคลทั้งสองทราบโดยตรงแล้ว

๔.๕ นายสุเทพ คนสูง ลูกจ้างประจำสำนักงานเทศบาลนครขอนแก่นให้ถ้อยคำว่า เป็นพนักงานขับรถและรับส่งเอกสารของเทศบาลนครขอนแก่น พยานเป็นผู้ส่งหนังสือการยื่นบัญชี แสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน ตามใบรับหนังสือเลขที่ ขก ๕๒๐๑/๑๗๑๓ ให้แก่นายสุเมธ

อุพลดีเยร์ และนางสาวลินี ไซเวช กรณีของนายสุเมธ อุพลดีเยร์ พยานไปส่งที่สำนักงานทนายความของนายสุเมธ อุพลดีเยร์ เมื่อวันที่ ๑๐ เมษายน ๒๕๔๓ ผู้รับหนังสือไว้ซื่อนายราชน จำนวนสกุลไม่ได้ นายราชนเป็นลูกน้องของนายสุเมธ อุพลดีเยร์

๔.๖ นายสวัสดิ์ (ราชน) สินธุพันธ์ พนักงานในสำนักงานทนายความของนายสุเมธ อุพลดีเยร์ ให้การว่า มีชื่อเล่นว่าราชน เข้ามาทำงานในสำนักงานทนายความของนายสุเมธ อุพลดีเยร์ เมื่อปี ๒๕๔๑ โดยเป็นเสมือนพนักงาน และรับส่งหนังสือ พยานขออีนยันว่า ในรับหนังสือที่ ขก ๕๒๐๑/๑๗๗ ลงวันที่ ๑๐ เมษายน ๒๕๔๓ พยานลงลายมือในฐานะผู้รับเอกสารและเป็นลายมือของพยานจริง ผู้ส่งเอกสารดังกล่าวชื่อนายสุเทพ จำนวนสกุลไม่ได้ เมื่อรับหนังสือไว้แล้วได้วางไว้บนโต๊ะของนายสุเมธ อุพลดีเยร์ ทุกครั้ง

๔.๗ นายสุเมธ อุพลดีเยร์ อดีตสมาชิกสภาพบาลนครขอนแก่นให้ถ้อยคำว่า มีอาชีพทนายความ มีภูมิลำเนาอยู่บ้านเลขที่ ๔๓๕ ซอย ๑๖ ถนนกลางเมือง อำเภอเมืองฯ จังหวัดขอนแก่น ปัจจุบันอาศัยอยู่กับภรรยาที่บ้านเลขที่ ๒๘๘/๑ หมู่ที่ ๑๔ อำเภอพระยีน จังหวัดขอนแก่น เคยดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาพบาลนคร ตั้งแต่วันที่ ๑๙ ธันวาคม ๒๕๓๘ ถึงวันที่ ๑๙ ธันวาคม ๒๕๔๒ และมิได้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาพอาชีว ภายหลังจากที่พ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาพบาลนกรขอนแก่น คือ เมื่อวันที่ ๑๙ ธันวาคม ๒๕๔๒ ได้รับแจ้งให้ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินรวม ๓ ครั้ง คือ

ครั้งที่ ๑ วันที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๓ นายหนูพิศ อุพลดีเยร์ (น้าเบย) ได้นำหนังสือสำนักงาน ป.ป.ช. ลับ ที่ ปช ๐๐๐๒.๐๔/๖๑๗ ลงวันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๓ เรื่องการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินรวม ๓ ครั้ง ให้

ครั้งที่ ๒ วันที่ ๑๐ เมษายน ๒๕๔๓ ได้รับหนังสือจากสำนักงานเทศบาลนครขอนแก่น ที่ ขก ๕๒๐๑/๑๗๗ ลงวันที่ ๑๐ เมษายน ๒๕๔๓ เรื่องการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน

ครั้งที่ ๓ เมื่อวันที่ ๖ พฤษภาคม ๒๕๔๓ นายหนูพิศ อุพลดีเยร์ ได้นำหนังสือของสำนักงาน ป.ป.ช. ลับ ที่ ปช ๐๐๐๕.๐๑/๒ ลงวันที่ ๓ พฤษภาคม ๒๕๔๓ เรื่องการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินรวมให้ ซึ่งทั้ง ๓ ครั้ง ได้เปิดออกอ่านและใส่แฟ้มไว้ และร่างเตรียมชี้แจงคณะกรรมการ ป.ป.ช. โดยพิมพ์เก็บไว้ในคอมพิวเตอร์ แต่ข้อมูลสูญหาย และมีคดีความมากมาย จึงไม่มีเวลาที่จะทำและรวบรวมบัญชีฯ จึงทำให้หลงลืม ไม่มีเจตนาที่จะไม่ยื่นบัญชีฯ และ

ทราบดีว่าการไม่ยื่นบัญชีฯ มีโทษ ๒ สถาน คือ ถูกตัดสิทธิในการเมืองและเป็นความผิดคดีอาญาด้วยนายสุเมธฯ ยังประสงค์จะยื่นบัญชีฯ และจะรับดำเนินการส่งไปให้สำนักงาน ป.ป.ช. โดยด่วน ไม่มีเจตนาหรือใจที่จะไม่ยื่นบัญชีฯ

ปรากฏว่า นายสุเมธ อุพลดีเยร์ ได้ปล่อยให้เวลาล่วงเลยมาถึง ๒๗๓ วัน จึงได้ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. เมื่อวันที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๕๓ ซึ่งการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของนายสุเมธ อุพลดีเยร์ ดังกล่าว ก็น้องมาจากการเข้าพนักงาน ป.ป.ช. ได้สอบปากคำ นายสุเมธ อุพลดีเยร์ เมื่อวันที่ ๑ กันยายน ๒๕๕๓

คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้พิจารณาเรื่องนี้ในการประชุมครั้งที่ ๘๑/๒๕๕๓ เมื่อวันที่ ๒๔ ตุลาคม ๒๕๕๓ แล้วเห็นว่า คำชี้แจงต่างๆ ของนายสุเมธ อุพลดีเยร์ ที่แสดงถึงเหตุผลที่มิได้ยื่นบัญชี แสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบ กรณีเข้ารับตำแหน่งสมาชิกสภาเทศบาลนครขอนแก่นต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ภายในระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด ไม่เพียงพอที่จะฟังได้ว่า นายสุเมธ อุพลดีเยร์ มิได้จงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบ จึงมีมติเป็นเอกฉันท์ ด้วยคะแนนเสียง ๘ เสียง เกินกว่าสองในสามของกรรมการทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ว่า นายสุเมธ อุพลดีเยร์ จงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ภายในระยะเวลาที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ กำหนด ผู้ร้องจึงเสนอเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยข้อดعاตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕

นายสุเมธ อุพลดีเยร์ ผู้ถูกร้อง ยื่นคำชี้แจงต่อศาลรัฐธรรมนูญว่าไม่ประสงค์จะต่อสู้คดี เพราะในปัจจุบัน ผู้ถูกร้องมิได้ดำรงตำแหน่งในการเมืองใดๆ อินยอมให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณา ตัดสิทธิในทางการเมืองของผู้ถูกร้องได้ และเพื่อมิให้เป็นการยุ่งยากในการพิจารณาคดีของศาลรัฐธรรมนูญ ผู้ถูกร้องจึงขอให้ศาลรัฐธรรมนูญดำเนินการพิจารณาคดีไปฝ่ายเดียวได้

พิเคราะห์แล้วประเด็นที่จะต้องวินิจฉัยมีว่า นายสุเมธ อุพลดีเยร์ ผู้ถูกร้อง จงใจไม่ยื่นบัญชี แสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕ หรือไม่

ข้อเท็จจริงฟังได้ว่าผู้ถูกร้องดำรงตำแหน่งเป็นสมาชิกสภาเทศบาลนครขอนแก่น ตั้งแต่วันที่ ๑๗ ธันวาคม ๒๕๓๘ และพ้นจากตำแหน่งเมื่อวันที่ ๑๙ ธันวาคม ๒๕๕๒ ซึ่งเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง มีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ ต่อผู้ร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๑ รวม ๒ ครั้ง คือ

๑. ภายใน ๓๐ วันนับแต่วันเข้ารับตำแหน่ง คือ ภายในวันที่ ๕ พฤษภาคม ๒๕๖๔ เพรารัฐธรรมนูญประกาศใช้ วันที่ ๑๑ ตุลาคม ๒๕๖๐ จึงต้องถือว่าวันที่รัฐธรรมนูญประกาศใช้ คือ วันแรกที่ผู้ดูแลรับตำแหน่งทางการเมือง มีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ

๒. ภายใน ๓๐ วันนับแต่วันพ้นจากตำแหน่ง คือ ภายในวันที่ ๑๖ มกราคม ๒๕๖๓ ผู้ถูกว้องรับว่าไม่ได้ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบทั้ง ๒ ครั้งจริง และไม่ขอต่อสู้คดี

คดีฟังได้ว่าผู้ถูกว้องไม่ได้ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๑ จริง เมื่อผู้ถูกว้องมีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบต่อผู้ร้อง ผู้ถูกว้องไม่ยื่นภายในกำหนด เพื่อพิสูจน์เจตนาในการที่ไม่ยื่นบัญชีฯ ของผู้ถูกว้อง ผู้ร้องได้มีหนังสือเตือนให้ผู้ถูกว้องยื่นบัญชีฯ หรือซึ่งแจ้งข้อเท็จจริงถึง ๒ ครั้ง ผู้ถูกว้อง ไม่ยื่นบัญชีฯ และเมื่อซึ่งแจงพฤติการณ์ตั้งกล่าว แสดงว่าผู้ถูกว้องมีเจตนาที่จะไม่ยื่นบัญชีฯ จึงเป็นการจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบ

ด้วยเหตุผลดังกล่าว จึงวินิจฉัยว่า นายสุเมธ อุปaledier ผู้ถูกว้อง จงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕

นายสุวิทย์ ชีรพงษ์
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยของ ศาสตราจารย์อนันต์ เกตุวงศ์ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๕/๒๕๖๔

วันที่ ๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔

**เรื่อง คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยข้อหา
ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๔ กรณี นายสุเมธ อุพลดียร งใจไม่ยืนบัญชีแสดงรายการ
ทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบ**

ประธานกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติได้ส่ง เรื่อง นายสุเมธ อุพลดียร งใจไม่ยืนบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบ ลงวันที่ ๑๗ ธันวาคม ๒๕๖๓ ให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยข้อหาตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๕๔ สรุปความได้ว่า นายสุเมธ อุพลดียร อดีตสมาชิกสภาเทศบาลนครขอนแก่น ดำรงตำแหน่งตั้งแต่วันที่ ๑๗ ธันวาคม ๒๕๓๘ และพ้นตำแหน่งเมื่อวันที่ ๑๙ ธันวาคม ๒๕๔๒ ซึ่งเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๔ (๙) ซึ่งมีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ ๑๙ พฤษภาคม ๒๕๔๒ จึงทำให้ผู้บริหารและสมาชิกสภาเทศบาลนครขอนแก่นมีหน้าที่ต้องยืนบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะต่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (คณะกรรมการป.ป.ช.) ทุกรังสีที่เข้ารับตำแหน่ง พ้นจากตำแหน่ง และพ้นจากตำแหน่งครบ ๑ ปี แล้วแต่กรณี

สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (สำนักงาน ป.ป.ช.) ได้มีหนังสือถึงนายกเทศมนตรีเทศบาลนครขอนแก่น เพื่อแจ้งให้ผู้บริหารและสมาชิกสภาเทศบาลนครขอนแก่น ยืนบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบ ลงวันที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๔๒ แต่นายสุเมธ อุพลดียร มิได้ดำเนินการยืนบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน ฯ ดังกล่าวภายในกำหนดจนถึงวันที่ ๑๗ ธันวาคม ๒๕๔๒ ต่อมาสำนักงาน ป.ป.ช. ได้มีหนังสือส่งเป็นจดหมายลงลงทะเบียนถึงนายสุเมธ ฯ เพื่อให้เช็คเงินเหตุผลกรณีไม่ยืนบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน ฯ รวม ๒ ฉบับ ลงวันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓ และ ๓ พฤษภาคม ๒๕๖๓ โดยมีนายหนูพิศ อุพลดียร เป็นผู้รับหนังสือทั้ง ๒ ฉบับ นอกจากนี้สำนักงาน ป.ป.ช. ยังได้มีหนังสือลงวันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓ ถึงอธิบดีกรมการปกครองเพื่อแจ้งสำนักงานเทศบาลนครขอนแก่น และหนังสือลงวันที่ ๒๑ มิถุนายน ๒๕๖๓ ถึงสำนักงานเทศบาลนครขอนแก่นเพื่อให้แจ้งนายสุเมธ ฯ และขอข้อมูลเพิ่มเติม

ทั้งได้สอบถามปากคำพยานบุคคลจำนวน ๓ คน รวมทั้งนายสุเมธ ฯ สรุปได้ว่าภายในห้องพักพื้นตำแหน่งแล้ว ได้รับหนังสือของสำนักงาน ป.ป.ช. ทั้ง ๒ ครั้ง และสำนักงานเทศบาลนครขอนแก่น ๑ ครั้ง รวม ๓ ครั้ง จึงได้ร่วงหนังสือเพื่อเชี้ยวเหลาโดยพิมพ์เก็บไว้ในคอมพิวเตอร์แต่ข้อมูลสูญหาย ประกอบกับต้องรวบรวมข้อมูลที่จะจัดระจายอยู่ตลอดมา ประกอบกับมีคดีมากมายหลายเรื่อง จึงไม่มีเวลา รวบรวมเอกสารและหลักฐาน ไม่มีเจตนาที่จะไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน ฯ เพราทราบดีว่ามีโทษ ๒ สถาน ก cioè ถูกตัดสิทธิทางการเมืองและเป็นความผิดอาญา ในที่สุดนายสุเมธ ฯ ได้ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน ฯ ต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. เมื่อวันที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๕๓ ซึ่งล่วงเลยกำหนดเวลา มาถึง ๒๗๓ วัน และเหตุที่นายสุเมธ ฯ ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน ฯ ดังกล่าวก็เนื่องมาจากเจ้าพนักงาน ป.ป.ช. ได้สอบถามปากคำนายสุเมธ ฯ เมื่อวันที่ ๑ กันยายน ๒๕๕๓ คณะกรรมการ ป.ป.ช. จึงเห็นว่า นายสุเมธ อุพลเดียร จงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบภายในระยะเวลาที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ กำหนดไว้

พิจารณาแล้วเห็นว่า คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้พิจารณายตามติดต่อเพื่อแจ้งให้นายสุเมธ อุพลเดียร ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน ฯ ทั้งทางหนังสือหาดใหญ่ครั้งและมีการสอบสวนติดตามอย่างต่อเนื่อง โดยที่นายสุเมธ ฯ ไม่ได้สนใจติดต่อ กับทางสำนักงาน ป.ป.ช. เลยแม้แต่ครั้งเดียวว่า มีปัญหาอะไรที่ไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน ฯ ประกอบกับคำชี้แจงและเหลาผลที่นายสุเมธ ฯ ส่งให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. พร้อมกับยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน ฯ ดังกล่าว เมื่อวันที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๕๓ ซึ่งล่วงกำหนดเวลา มาถึง ๒๗๓ วันนั้น เป็นเหตุผลที่ยังฟังไม่ได้ว่าไม่จงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบ

ด้วยเหตุผลดังกล่าว จึงวินิจฉัยว่า นายสุเมธ อุพลเดียร จงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบ ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๕๕

ศาสตราจารย์อนันต์ เกตุวงศ์

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยของ นายอมร รักษาสัตย์ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๕/๒๕๕๘

วันที่ ๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘

**เรื่อง คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณา
วินิจฉัยว่า นายสุเมธ อุพลดีย์ งาจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และ
เอกสารประกอบ**

ข้อกล่าวหา

นายสุเมธ อุพลดีย์ ได้รับเลือกเป็นสมาชิกสภาเทศบาลนครขอนแก่น (ระหว่างวันที่ ๑๗ ธันวาคม ๒๕๓๙ ถึงวันที่ ๑๘ ธันวาคม ๒๕๔๒) ซึ่งเป็นผู้ดำเนินการเมืองตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๔ (๙) งาจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบตามมาตรา ๓๒

สรุปข้อเท็จจริง

กรณีนี้สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) ได้ดำเนินการตามขั้นตอนอันเป็นลักษณะเดือนและทางด้านรายครั้ง ซึ่งนายสุเมธก็ได้ยื่นบัญชีฯ ดังกล่าว ดังนี้

๑) สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ มีหนังสือที่ ปช. ๐๐๐๒.๐๔/๓๕๗๕ ลงวันที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๔๒ ถึงนายกเทศมนตรีเทศบาลนครขอนแก่น เพื่อแจ้งให้ผู้บริหารและสมาชิกสภาเทศบาลนครขอนแก่นยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบ ภายในวันที่ ๑๗ ธันวาคม ๒๕๔๒ อันเป็นวันครบกำหนดยื่นตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๒

๒) หลังจากครบกำหนดยื่นบัญชีฯ สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติมีหนังสือถึงผู้ถูกร้อง เป็นจดหมายลงทะเบียนอีก ๒ ฉบับ ลงวันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓ และ ๓ พฤษภาคม ๒๕๕๓ เพื่อให้ชี้แจงเหตุผลที่ไม่ยื่นบัญชีฯ โดยส่งไปที่บ้านซึ่งเป็นภูมิลำเนาตามหลักฐานของกรรมการปกกรองโดยมีน้ำของผู้ถูกร้องเป็นผู้รับไว้

๓) พร้อมกันนั้น สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติยังได้มีหนังสือถึงอธิบดีกรมการปกกรอง (ลงวันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓) เพื่อแจ้งสำนักงานเทศบาล

นครขอนแก่นให้แจ้งผู้ถูกร้องอีกทางหนึ่ง นายกเทศมนตรีเทศบาลนครขอนแก่นได้มีหนังสือแจ้งถึงผู้ถูกร้อง เมื่อวันที่ ๑๐ เมษายน ๒๕๖๓ โดยสมมุติในสำนักงานทนายความของผู้ถูกร้องรับไว้

๔) คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติสอบปากคำพยานบุคคล ๓ คนรวมทั้งผู้ถูกร้อง ซึ่งให้ถ้อยคำสรุปว่า ปัจจุบันผู้ถูกร้องเปลี่ยนที่อยู่ไปอยู่กับภรรยาภัยหลังจากพ้นตำแหน่งและได้รับหนังสือจากคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ๒ ครั้ง และสำนักงานเทศบาลนครขอนแก่น ๑ ครั้ง ให้แจ้งบัญชีทรัพย์สิน ๑ ผู้ถูกร้องอ้างว่าเตรียมและพิมพ์เก็บไว้ในคอมพิวเตอร์ที่สำนักงานทนายความของผู้ถูกร้องเองแต่ข้อมูลสูญหาย กำลังรวบรวมใหม่ตลอดจนไม่มีเวลา เพราะมีคดีความมาก อีกทั้งผู้ถูกร้องยังรับทราบโดย ๒ สถานของไม่ยื่นบัญชีทั้งความผิดอาญาและถูกตัดสิทธิทางการเมือง อย่างไรก็ได้ผู้ถูกร้องก็ยังไม่ได้ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สิน ๑ อันเป็นเวลาล่วงเลยมาถึง ๒๗๓ วัน จนกระทั่งวันที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๖๓ หลังจากที่คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติไปสอบปากคำ เมื่อวันที่ ๑ กันยายน ๒๕๖๓

๕) คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ พิจารณาเรื่องนี้ในการประชุมครั้งที่ ๘๑/๒๕๖๓ เมื่อวันที่ ๒๕ ตุลาคม ๒๕๖๓ มีมติเป็นเอกฉันท์ด้วยคะแนนเสียง ๘ เสียง ว่าผู้ถูกร้อง (นายสุเมธ อุพลดียร) จงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบต่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติตามที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ และภายในเวลาที่พระราชนบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ กำหนด

๖) เมื่อศาลรัฐธรรมนูญได้รับคำร้องของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติไว้ดำเนินการ เมื่อวันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๖๓ แล้วก็ได้ทำหนังสือแจ้งผู้ถูกร้อง (คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ) และผู้ถูกร้อง (นายสุเมธ อุพลดียร) ทราบ และหากประสงค์จะยื่นคำชี้แจงก็ให้ทำเป็นหนังสือชี้แจงภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันที่ได้รับหนังสือ

๗) นายสุเมธ อุพลดียร ผู้ถูกร้องได้ทำหนังสือ ลงวันที่ ๒๕ มกราคม ๒๕๖๔ ถึงประธานศาลรัฐธรรมนูญ มีข้อความสำคัญว่า “ข้าพเจ้าไม่ประสงค์ที่จะต่อสู้ในการพิจารณาในเรื่องนี้ เพราะในปัจจุบันข้าพเจ้าก็ไม่ได้ดำรงตำแหน่งในทางการเมืองใด ๆ และยินยอมให้ศาลรัฐธรรมนูญตัดสิทธิของข้าพเจ้าได้ เพื่อมิให้เป็นการยุ่งยากในการพิจารณา ... จึงขอให้ศาลได้โปรดดำเนินการพิจารณาคดีฟ่ายเดียวได้”

เมื่อฝ่ายผู้ถูกร้องยินยอมให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาคดีฝ่ายเดียวได้ ศาลจึงได้พิจารณาข้อเท็จจริงตามที่คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติได้ดำเนินการไปแล้ว เห็นว่า

การที่คณะกรรมการป้องกันและปราบปราบการทุจริตแห่งชาติได้ทำการติดตามเรื่อง พยายามทวงถาม หลายทาง ตลอดจนได้สอบถาม และสืบพยานโดยละเอียด และเห็นว่าผู้ถูกร้องชื่นมีอาชีพเป็นพนักงานความยื่มรู้ถึงผลของการไม่ยื่นบัญชีฯ เป็นอย่างดี แต่ก็ไม่ได้ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบจนเวลาผ่านพ้นไปมากจริง สำหรับประเด็นที่ว่าจะใจหรือไม่นั้นฝ่ายผู้ถูกร้องก็มิได้ยกขึ้นเป็นข้อต่อสู้และหาพยานหลักฐานมาหักล้างในขั้นพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญเลย จึงวินิจฉัยว่า นายสุเมธ อุพลดีเยอร์ จงใจฝ่าฝืนบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๔ ต้องห้ามมิให้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองได้ ๆ เป็นเวลาห้าปีนับแต่วันที่ครบกำหนดยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบ

นายอนร รักษาสัตย์

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยของ ศาสตราจารย์ ดร. อิสสระ นิติทัณฑ์ประภาศ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๕/๒๕๖๔

วันที่ ๑๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔

**เรื่อง คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัย
ชี้ขาดตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕ กรณี นายสุเมธ อุพลเดช อดีตสมาชิกสภาเทศบาล
นครขอนแก่น (ซึ่งต่อไปในคำวินิจฉัยนี้จะเรียกว่า “ผู้ถูก控告”) จงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สิน
และหนี้สิน และเอกสารประกอบ โดยชี้แจงข้อเท็จจริง ดังนี้**

คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ซึ่งต่อไปในคำวินิจฉัยนี้จะเรียกว่า “ผู้ร้อง”) โดยประธานกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ได้เสนอเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญ
วินิจฉัยชี้ขาดตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕* กรณี นายสุเมธ อุพลเดช อดีตสมาชิกสภาเทศบาล
นครขอนแก่น (ซึ่งต่อไปในคำวินิจฉัยนี้จะเรียกว่า “ผู้ถูก控告”) จงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สิน
และหนี้สิน และเอกสารประกอบ โดยชี้แจงข้อเท็จจริง ดังนี้

๑. ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งมีผลใช้บังคับเมื่อวันที่ ๑๙ พฤษภาคม ๒๕๔๒ ผู้บริหารและสมาชิกสภา
เทศบาลนคร มีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่
บรรลุนิติภาวะต่อผู้ร้องทุกรังสีที่เข้ารับตำแหน่ง พ้นจากตำแหน่ง หรือพ้นจากตำแหน่งครบหนึ่งปี
แล้วแต่กรณี สำนักงาน ป.ป.ช. ได้มีหนังสือ ที่ ปช ๐๐๐๒.๐๔/๓๕๗๕ ลงวันที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๔๒
ถึงนายกเทศมนตรีนครขอนแก่นเพื่อแจ้งให้ผู้บริหารและสมาชิกสภาเทศบาลนครขอนแก่น
ยื่นบัญชีฯ ภายในกำหนดเวลา ปรากฏว่าจันถีวันที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๔๒ ซึ่งเป็นวันครบกำหนด
การยื่นบัญชีฯ นายสุเมธ อุพลเดช ก็มิได้ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินต่อผู้ร้องตามที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าวบัญญัติ

๒. สำนักงาน ป.ป.ช. ได้มีหนังสือถึงผู้ถูก控告ให้ชี้แจงเหตุผลกรณีที่ผู้ถูก控告ไม่ยื่นบัญชีฯ
รวม ๒ ฉบับ คือ

๒.๑ หนังสือสำนักงาน ป.ป.ช. ลับ ที่ ปช ๐๐๐๒.๐๔/๖๑๗ ลงวันที่ ๕ กุมภาพันธ์
๒๕๔๓

* เสนอตามหนังสือ ที่ ปช ๐๐๐๕.๐๔/๔๖๘ ลงวันที่ ๑๒ ธันวาคม ๒๕๔๓

๒.๒ หนังสือสำนักงาน ป.ป.ช. ลับ ที่ ปช ๐๐๐๕.๐๑/๒ ลงวันที่ ๓ พฤษภาคม ๒๕๖๔ หนังสือทั้ง ๒ ฉบับดังกล่าวได้ส่งลงทะเบียนถึงผู้ถูกร้อง ณ บ้านเลขที่ ๔๓๕ ถนนกลางเมือง ตำบลในเมือง อำเภอเมืองฯ จังหวัดขอนแก่น ซึ่งเป็นภูมิลำเนาที่ปรากฏตามหลักฐานของสำนักงานบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง ปรากฏหลักฐานตามใบตอบรับของไปรษณีย์ว่า นายหนูพิศ อุพลดีเยร์ ซึ่งเป็นน้าเขยของผู้ถูกร้อง เป็นผู้รับหนังสือไว้ทั้ง ๒ ฉบับ เมื่อวันที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔ และวันที่ ๖ พฤษภาคม ๒๕๖๔

นอกจากนี้สำนักงาน ป.ป.ช. ยังได้มีหนังสือลับ ที่ ปช ๐๐๐๒.๐๔/๖๑๔ ลงวันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔ ถึงอธิบดีกรมการปกครอง เพื่อแจ้งสำนักงานเทศบาลนครขอนแก่น ให้แจ้งผู้ถูกร้องซึ่งแจงเหตุผลของการไม่ยื่นบัญชีฯ อิกทางหนึ่งด้วย ซึ่งสำนักงานเทศบาลนครขอนแก่นได้มีหนังสือ ที่ ขก ๕๒๐๑/๑๓๑๓ ลงวันที่ ๑๐ เมษายน ๒๕๖๓ ถึงผู้ถูกร้อง เพื่อให้ซึ่งการยื่นบัญชีฯ ตามหนังสือฉบับดังกล่าว ปรากฏว่า นายสวัสดิ์ (ราชน) สินธุพันธ์ เสมียนในสำนักงานทนายความของผู้ถูกร้อง เป็นผู้รับไว้ในวันเดียวกัน เวลา ๑๕.๓๖ น.

๓. สำนักงาน ป.ป.ช. ได้มีหนังสือ ลับ ที่ ปช ๐๐๐๕.๐๔/๑๐๑ ลงวันที่ ๒๑ มิถุนายน ๒๕๖๓ ถึงสำนักงานเทศบาลนครขอนแก่น เพื่อขอทราบข้อเท็จจริงและเอกสารหลักฐานเพิ่มเติมเกี่ยวกับประวัติ ภูมิลำเนา และการดำเนินการของผู้ถูกร้อง ต่อมาสำนักงานเทศบาลนครขอนแก่นได้มีหนังสือ ลับ ที่ ขก ๕๒๐๑/๔ ลงวันที่ ๒๗ มิถุนายน ๒๕๖๓ แจ้งผลการตรวจสอบและส่งเอกสารหลักฐานให้สำนักงาน ป.ป.ช. ทราบ สรุปได้ว่า ผู้ถูกร้องดำเนินการแทนสำนักงานเทศบาลนครขอนแก่น ตั้งแต่วันที่ ๑๗ ธันวาคม ๒๕๓๘ และพ้นจากตำแหน่งเมื่อวันที่ ๑๙ ธันวาคม ๒๕๔๒ โดยผู้ถูกร้องมีภูมิลำเนาอยู่บ้านเลขที่ ๔๓๕ ถนนกลางเมือง ตำบลในเมือง อำเภอเมืองฯ จังหวัดขอนแก่น

๔. เจ้าหน้าที่ของผู้ร้องได้รวบรวมพยานหลักฐานในเรื่องนี้เพิ่มเติม โดยสอบถามปากคำพยานบุคคลและผู้ถูกร้อง ดังนี้

๔.๑ นายหนูพิศ อุพลดีเยร์ ผู้รับหนังสือของสำนักงาน ป.ป.ช. ทั้ง ๒ ฉบับ และเป็นน้าเขยของผู้ถูกร้อง ได้ให้ถ้อยคำสรุปได้ว่า มีภูมิลำเนาอยู่บ้านเลขที่ ๔๓๕/๑ ซอย ๑๖ ถนนกลางเมือง ตำบลในเมือง อำเภอเมืองฯ จังหวัดขอนแก่น ซึ่งอยู่ติดกับบ้านของผู้ถูกร้อง เดิมพยานมีอาชีพเป็นพนักงานเก็บเงินค่าน้ำประปาของกรมประปาภูมิภาคประจำจังหวัดขอนแก่น ขณะนี้ได้ลาออกจากราชการมารับจ้างงานทั่วไป และรับจ้างต่อท่อประปา พยานเป็นญาติกับผู้ถูกร้อง และมีเชื้อเดียวกับบิดาของผู้ถูกร้อง สำหรับบ้านเลขที่ ๔๓๕ ที่ผู้ถูกร้องพักอาศัยเป็นบ้านของบิดามารดาผู้ถูกร้อง อยู่ห่างจาก

บ้านพยาน ๔ เมตร ปัจจุบันผู้ถูกร้องก็ยังไปฯ มาฯ ที่บ้านเลขที่ ๔๓๕ ดังกล่าวอยู่ สำหรับบ้านเลขที่ ๔๓๕ ของผู้ถูกร้องดังกล่าว พยานได้รับมอบหมายให้เป็นผู้ดูแลเรื่องการจ่ายค่าน้ำประปา ไฟฟ้า รับจดหมายและพัสดุภัณฑ์ สำหรับจดหมายที่ส่งมาถึงผู้ถูกร้อง พยานจะรับนำส่งให้โดยที่จัดร้านนำไปส่งให้ผู้ถูกร้องที่สำนักงานทนายความ ซึ่งห่างจากบ้านพักประมาณ ๑ กิโลเมตร

กรณีใบตอบรับไปรษณีย์ลงทะเบียนเลขที่ ๔๑๑ และเลขที่ ๕๙๐ ที่เจ้าพนักงานของผู้ร้องให้พยานตรวจสอบดู ขอรับรองว่าเป็นลายมือของพยานจริง และพยานได้รับจดหมายถึงผู้ถูกร้อง จึงได้ลงชื่อรับไว้และส่งให้ผู้ถูกร้องที่สำนักงานทนายความ เพราะเห็นว่าเป็นหนังสือสำคัญ ผู้ถูกร้องเป็นผู้รู้เห็นเหตุการณ์โดยตลอด

๔.๒ นายประพัฒน์ อุพลดีเยร์ น้องชายผู้ถูกร้อง ให้ถ้อยคำสรุปได้ว่า เป็นน้องชายของผู้ถูกร้อง มีอาชีพขายเครื่องจักร อยู่ที่บ้านเลขที่ ๕๙๒/๒๑ ถนนกลางเมือง อำเภอเมือง ๑ จังหวัดขอนแก่น ซึ่งเป็นสถานที่เดียวกันกับที่ผู้ถูกร้องเปิดเป็นสำนักงานทนายความ สำหรับบ้านเลขที่ ๔๓๕ ถนนกลางเมือง อำเภอเมือง ๑ จังหวัดขอนแก่น ผู้ถูกร้องได้มอบให้นายหนูพิศ อุพลดีเยร์ น้าเขยผู้ถูกร้องเป็นผู้ดูแลและสำรองจ่ายเงินค่าน้ำประปา ส่วนจดหมายหรือหนังสือ ผู้ถูกร้องกำชับให้นายหนูพิศ อุพลดีเยร์ รับไว้แทน และนำไปมอบให้ผู้ถูกร้องทุกครั้ง พยานเคยเห็นจดหมายของทางราชการบรรจุในซองสีน้ำตาล มีตราครุฑ มีตราประทับหน้าซองว่า สำนักงาน ป.ป.ช. จำนวน ๒ ซอง ต่างวะระกัน ซึ่งส่งให้ผู้ถูกร้อง โดยนายหนูพิศ อุพลดีเยร์ เป็นผู้รับไว้ และส่งให้แก่ผู้ถูกร้อง ซึ่งผู้ถูกร้องได้แกะออกอ่านและวางบนโต๊ะในสำนักงานทนายความ พยานได้หยิบมาอ่านดู ๒ ครั้ง จึงทราบว่าเป็นหนังสือของสำนักงาน ป.ป.ช. แจ้งให้ผู้ถูกร้องกรอกรายการทรัพย์สินเนื่องจากผู้ถูกร้องเป็นสมาชิกสถาบันครรชนกัน จนกระทั่งหนังสือของสำนักงาน ป.ป.ช. แจ้งเตือนมายังผู้ถูกร้องอีก พยานได้อ่าน และได้นอกกับผู้ถูกร้องให้รับดำเนินการ

หลังจากนั้นหลายวัน ผู้ถูกร้องได้บอกว่าจะไปที่สำนักงานสถาบันครรชนกัน เพื่อขอแบบฟอร์มกรอกรายการทรัพย์สิน เพื่อส่งไปยังสำนักงาน ป.ป.ช. และเห็นแบบฟอร์มวางอยู่บนโต๊ะในสำนักงานทนายความ ปัจจุบันผู้ถูกร้องจะยื่นบัญชี ๑ หรือไม่ทราบ พยานเป็นพนักงานกับผู้ถูกร้องรักใคร่กันดี และช่วยดูแลสำนักงานให้ในกรณีผู้ถูกร้องไม่อยู่ พยานเคยบอกกับผู้ถูกร้องว่าให้รับซึ่งเงินเรื่องจะได้ไม่มีปัญหา ซึ่งผู้ถูกร้องก็รับปากว่าจะดำเนินการ

๔.๓ นายชนสรณ์ สินทร พนักงานไปรษณีย์ สำนักงานไปรษณีย์ขอนแก่น ให้ถ้อยคำสรุปว่า มีหน้าที่นำจ่ายไปรษณีย์ให้กับเขตจ่ายด้าน B๑/๙ จังหวัดขอนแก่น ตามใบตอบรับภายในที่เจ้าพนักงานของผู้ร้องนำมาให้ตรวจสอบ ลงวันที่ ๖ เดือน ๕ พ.ศ. ๒๕๕๓ เวลา ๑๐.๒๐ น. และ

วันที่ ๑๑ เดือน ๒ พ.ศ. ๒๕๕๘ เวลา ๑๐.๑๐ น. พยานขอรับรองว่า ได้เป็นผู้นำจ่ายจดหมายทางราชการให้แก่ผู้รับตามบ้านเลขที่ ๔๓๔ โดยมีนายหนูพิศ อุพลເຄີຍ ผู้เป็นน้าເບຍ รับไว้ทั้ง ๒ ครั้ง และพยานได้ลงชื่อในฐานะผู้นำจ่ายตามใบตอบรับเลขที่ ๕๘๐ และ ๕๑๑ ตามลำดับ

๔.๔ นางสาวอมรา โภคสุรภูมิ เจ้าหน้าที่ธุรการ ๔ สำนักงานเทศบาลนครขอนแก่น ให้ถ้อยคำสรุปว่า รับราชการในตำแหน่งเจ้าหน้าที่ธุรการ ๔ ประจำงานการเจ้าหน้าที่ฝ่ายบริหารงานทั่วไป รับผิดชอบงานการเลือกตั้ง การประชุม และงานต่างๆ ตามที่ได้รับมอบหมายโดยปฏิบัติงานมาตั้งแต่กลางเดือนพฤษภาคม ๒๕๕๗ จนถึงปัจจุบัน พยานขอเชื่อว่า สำนักงาน ป.ป.ช. ได้มีหนังสือ ที่ ปช ๐๐๐๒.๐๔/๓๕๗๕ ลงวันที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๕๗ ส่งมายังนายกเทศมนตรีนครขอนแก่น เพื่อแจ้งให้ผู้บริหารและสมาชิกสภาเทศบาลนครขอนแก่น ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน เทศบาลนครขอนแก่นได้รับหนังสือเมื่อวันที่ ๑ ชันวาคม ๒๕๕๗ ซึ่งเป็นช่วงที่เทศบาลฯ กำลังเตรียมการเลือกตั้งผู้บริหารและสมาชิกชุดใหม่ นายประจักษ์ แก้วก้าวล้าหาญ นายกเทศมนตรี ได้สั่งการเมื่อวันที่ ๑๗ มกราคม ๒๕๕๘ ให้แจ้งผู้เกี่ยวข้องดำเนินการ ต่อมาได้มีการจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาชุดใหม่ เมื่อวันที่ ๒๕ มกราคม ๒๕๕๘ เจ้าหน้าที่ต้องไปเตรียมการเลือกตั้งทั้งหมด จึงทำให้การยื่นบัญชีฯ ล่าช้าออกไป และผลการเลือกตั้งปรากฏว่าสมาชิกสภาส่วนใหญ่เป็นชุดเดิม มีเพียงนางสาวสาลินี ไชยเวช และผู้ถูกร้องที่ไม่ได้สมัครรับเลือกตั้ง บุคคลทั้งสอง จึงเข้าใจว่าไม่ต้องยื่น ต่อมาจังหวัดขอนแก่น ได้มีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ ขก ๐๐๑๙.๓/๕๕๗ ลงวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๕๘ ส่งมายังเทศบาลนครขอนแก่น แจ้งว่าสมาชิกสภาเทศบาลนครขอนแก่นจำนวน ๒ ราย คือ นางสาวสาลินี ไชยเวช และผู้ถูกร้องยังไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน พยานในฐานะเจ้าหน้าที่ประจำงานการเจ้าหน้าที่ ซึ่งรับผิดชอบเกี่ยวกับการยื่นบัญชีฯ จึงได้ทำความเห็นว่าควรแจ้งให้บุคคลทั้งสองทราบ และรายงานจังหวัดทราบ พยานได้จัดทำหนังสือแจ้ง นางสาวสาลินี ไชยเวช และผู้ถูกร้องทราบ พร้อมทั้งแนบคำขอขยายและบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินไปพร้อมกับหนังสือดังกล่าว แล้วนำไปเสนอ นายประจักษ์ แก้วก้าวล้าหาญ นายกเทศมนตรีนครขอนแก่นลงนาม โดยหนังสือทั้งสองฉบับมีข้อความเหมือนกัน ซึ่งแนวทางการปฏิบัติของทางเทศบาลจะออกเลขหนังสือเลขเดียวกัน และเรื่องนี้ได้ออกเลขหนังสือด่วนที่สุด ที่ ขก ๕๒๐๑/๑๓๑ ลงวันที่ ๑๐ เมษายน ๒๕๕๘ และมอบหนังสือให้นายสุเทพ คงสูง พนักงานขับรถยนต์ ของสำนักงานเทศบาลนครขอนแก่นเป็นผู้ไปส่ง ต่อนายสุเทพ คงสูง ได้นำไปรับทั้งสองมีคืนให้พยานโดยมีลายมือชื่อผู้รับหนังสือทั้งสองฉบับ และพยานได้มีหนังสือแจ้งไปยังจังหวัดขอนแก่นว่า ได้แจ้งให้บุคคลทั้งสองทราบโดยตรงแล้ว

๔.๕ นายสุเทพ คงสูง ลูกจ้างประจำสำนักงานเทศบาลนครขอนแก่นให้ถ้อยคำว่า เป็นพนักงานขับรถและรับส่งเอกสารของเทศบาลนครขอนแก่น พยานเป็นผู้ส่งหนังสือเกี่ยวกับการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน ตามใบรับหนังสือเลขที่ ขก ๕๒๐๑/๑๓๑๓ ให้แก่ผู้ถูกร้องและนางสาวสาลินี ไชยวุฒิ สำหรับกรณีของผู้ถูกร้อง พยานไปส่งที่สำนักงานทนายความของผู้ถูกร้อง เมื่อวันที่ ๑๐ เมษายน ๒๕๔๓ ผู้รับหนังสือไว้ ชื่อนายราชน จำนำสกุลไม่ได้ ทราบว่านายราชน เป็นลูกน้องของผู้ถูกร้อง

๔.๖ นายสวัสดิ์ (ราชน) สินธุพันธ์ พนักงานในสำนักงานทนายความของผู้ถูกร้องให้ถ้อยคำว่าเข้ามาทำงานในสำนักงานทนายความของผู้ถูกร้อง เมื่อปี ๒๕๔๑ โดยเป็นแม่ยินพนักงาน และรับส่งหนังสือ พยานขอยืนยันว่า ใบรับหนังสือ ที่ ขก ๕๒๐๑/๑๓๑๓ ลงวันที่ ๑๐ เมษายน ๒๕๔๓ พยานลงลายมือชื่อในฐานะผู้รับเอกสารและเป็นลายมือของพยานจริง ผู้ส่งเอกสารดังกล่าวชื่อ นายสุเทพ จำนำสกุลไม่ได้ เมื่อรับหนังสือไว้แล้วได้วางไว้บนโต๊ะของผู้ถูกร้องทุกครั้ง บางครั้งก็ส่งมาทางไปรษณีย์จากสำนักงาน ป.ป.ช. ชื่อราชน เป็นชื่อเล่นของพยาน

๔.๗ ผู้ถูกร้องให้ถ้อยคำสรุปว่า มีอาชีพทนายความ ปัจจุบันมีภูมิลำเนาอยู่บ้านเลขที่ ๔๓๕ ซอย ๑๖ ถนนกลางเมือง อำเภอเมืองฯ จังหวัดขอนแก่น อาศัยอยู่กับภรรยาที่บ้านเลขที่ ๒๘๘/๑ หมู่ที่ ๑๔ อำเภอพระยีน จังหวัดขอนแก่น พยานเคยดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาเทศบาลครั้งแรกวันที่ ๑๗ ธันวาคม ๒๕๓๙ ถึงวันที่ ๑๘ ธันวาคม ๒๕๔๒ และมิได้สมัครเป็นสมาชิกสภาอีกหลังจากที่พ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาเทศบาลนครขอนแก่น เมื่อวันที่ ๑๘ ธันวาคม ๒๕๔๒ ก็ได้รับแจ้งให้ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน รวม ๓ ครั้ง คือ

ครั้งที่ ๑ วันที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๓ นายหนูพิศ อุพลดียร (น้าเบย) ได้นำหนังสือสำนักงาน ป.ป.ช. ลับ ที่ ปช ๐๐๐๒.๐๔/๖๑๗ ลงวันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๓ เรื่องการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินมาส่งมอบให้

ครั้งที่ ๒ วันที่ ๑๐ เมษายน ๒๕๔๓ ได้รับหนังสือจากสำนักงานเทศบาลนครขอนแก่น ที่ ขก ๕๒๐๑/๑๓๑๓ ลงวันที่ ๑๐ เมษายน ๒๕๔๓ เรื่องการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน

ครั้งที่ ๓ เมื่อวันที่ ๖ พฤษภาคม ๒๕๔๓ นายหนูพิศ อุพลดียร ได้นำหนังสือของสำนักงาน ป.ป.ช. ลับ ที่ ปช ๐๐๐๕.๐๑/๒ ลงวันที่ ๓ พฤษภาคม ๒๕๔๓ เรื่องการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินมาส่งมอบให้

ซึ่งทั้ง ๓ ครั้ง ได้เปิดออกอ่านและใส่แฟ้มไว้ และร่างเตรียมขึ้นแลงผู้ร้อง โดยพิมพ์เก็บไว้ในคอมพิวเตอร์ แต่ข้อมูลสูญหาย ประกอบกับกำลังรวบรวมข้อมูลที่กระจัดกระจายตั้งแต่ต้นปีถึงปัจจุบัน และมีคดีความมากมาย ไม่มีเวลาที่จะทำและรวบรวมบัญชีฯ จึงทำให้หลงลืมไม่มีเจตนาที่จะไม่ยื่นบัญชีฯ เรื่องนี้ทราบดีว่ามีไทย ๒ สถาน คือ ถูกตัดสิทธิในการเมืองและเป็นความผิดคดีอาญา และเรื่องนี้ยังประสงค์จะยื่นบัญชีฯ และจะรับดำเนินการส่งไปให้สำนักงาน ป.ป.ช. โดยด่วนไม่มีเจตนาหรือใจที่จะไม่ยื่นบัญชีฯ และตนเองมีนัดในทางคดีมาก

๔. ปรากฏว่า ผู้ถูกร้องได้ปล่อยให้เวลาล่วงเลยมาถึง ๒๗๓ วัน จึงได้ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินต่อคณะกรรมการผู้ร้อง เมื่อวันที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๔๓ ซึ่งการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ถูกร้องดังกล่าว ก็เนื่องมาจากเจ้าพนักงานของผู้ร้องได้สอบถามปากคำผู้ถูกร้อง เมื่อวันที่ ๑ กันยายน ๒๕๔๓

ผู้ร้องได้พิจารณาเรื่องนี้ในการประชุมครั้งที่ ๘๑/๒๕๔๓ เมื่อวันที่ ๒๔ ตุลาคม ๒๕๔๓ แล้วเห็นว่า คำชี้แจงต่างๆ ของผู้ถูกร้อง ที่แสดงถึงเหตุผลที่มิได้ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบ กรณีเข้ารับตำแหน่งสมาชิกสถาบันครุศาสตร์ ต่อผู้ร้องภายในระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด ไม่เพียงพอที่จะฟังได้ว่า ผู้ถูกร้องมิได้จงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบ จึงมีมติเป็นเอกฉันท์ ด้วยคะแนนเสียง ๙ เสียง เกินกว่าสองในสามของจำนวนกรรมการทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ ว่าผู้ถูกร้องจะไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบต่อคณะกรรมการผู้ร้อง ภายในระยะเวลาที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ กำหนด ให้เสนอเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยข้าด ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๕๕ ต่อไป

พิจารณาแล้ว เห็นว่า การเสนอเรื่องดังกล่าวต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณาวินิจฉัย เป็นไปตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕ จึงเห็นควรรับเรื่องไว้พิจารณาและแจ้งให้ผู้ถูกร้องทราบเพื่อชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา

ผู้ถูกร้องได้มีหนังสือลงวันที่ ๒๕ มกราคม ๒๕๔๔ ชี้แจงต่อศาลรัฐธรรมนูญ ความว่า ผู้ถูกร้องไม่ประสงค์ที่จะต่อสู้ในเรื่องนี้ เพราะปัจจุบันผู้ถูกร้องก็มิได้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองใดๆ จึงยินยอมให้ศาลรัฐธรรมนูญตัดสิทธิของผู้ถูกร้องได้ เพื่อมิให้เป็นปัจจัยอุ่นใจในการพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ และขอให้ศาลดำเนินการพิจารณาฝ่ายเดียวได้

ประเด็นที่ต้องพิจารณาในจันย์ขัดมีว่า ผู้ถูกร้องจะไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบต่อผู้ร้อง ตามที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญหรือไม่

พิจารณาแล้ว จากถ้อยคำของผู้ถูกร้องที่ให้ไว้กับเจ้าพนักงานของผู้ร้องดังกล่าวข้างต้น รับฟังได้ว่า ผู้ถูกร้องรู้ว่าตนมีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินต่อผู้ร้องในเวลาที่กำหนด หากไม่ยื่นในเวลาที่กำหนด ต้องได้รับโทษตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕ แต่ผู้ถูกร้องไม่ยื่นบัญชี ๑ ต่อผู้ร้องในเวลาที่กำหนด จึงฟังเป็นยุติได้ว่า ผู้ถูกร้องจะไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบภายในเวลาที่กำหนดตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๑ และมาตรา ๒๕๒

ฉะนั้น จึงวินิจฉัยข้อความตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕ วรรคหนึ่ง ว่า ผู้ถูกร้องจะไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบตามที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ

ศาสตราจารย์ ดร. อิสสระ นิติทัณฑ์ประภาศ

คุณการค่าลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยของ นายอุรัส หวังอ้อมกลาง ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๕/๒๕๖๔

วันที่ ๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔

เรื่อง คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาดตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕ กรณี นายสุเมธ อุพลดีย์ จงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบ

ข้อเท็จจริงได้ความว่า นายสุเมธ อุพลดีย์ ผู้ถูกร้อง ดำเนินคดีในคดีหมายเลขชุด ๑๘๗๘๘ ลงวันที่ ๑๗ ธันวาคม ๒๕๓๙ และพ้นจากตำแหน่งเมื่อวันที่ ๑๙ ธันวาคม ๒๕๔๒ ซึ่งตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ ที่มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๑๙ พฤษภาคม ๒๕๔๒ ผู้ถูกร้องซึ่งเป็นสมาชิกสภาเทศบาลนครขอนแก่น มีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบของตน คู่สมรส และบุตร ที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ ต่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ผู้ร้อง ทุกครั้งที่เข้ารับตำแหน่ง พ้นจากตำแหน่ง และพ้นจากตำแหน่งครบทุกหนึ่งปี แล้วแต่กรณี

ผู้ร้องมีหนังสือลงวันที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๔๒ ถึงนายกเทศมนตรีเทศบาลนครขอนแก่น เพื่อแจ้งให้ผู้บริหารและสมาชิกสภาเทศบาลนครขอนแก่น ยื่นบัญชีฯ ภายในกำหนด ผู้ถูกร้องก็มิได้ยื่นบัญชีฯ ต่อผู้ร้อง และผู้ร้องมีหนังสือลงวันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๓ และ ๓ พฤษภาคม ๒๕๔๓ ถึงผู้ถูกร้อง เพื่อให้ชี้แจงเหตุผลกรณีไม่ยื่นบัญชีฯ โดยส่งทางไปรษณีย์ลงทะเบียนไปที่บ้านเลขที่ ๔๓๕ ถนนนกนางเงือก ตำบลในเมือง อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น ซึ่งเป็นภูมิลำเนาที่ปรากฏตามหลักฐานของสำนักบริหารการทะเบียน กรรมการปกครอง นายหนูพิศ อุพลดีย์ ซึ่งเป็นนาห้องผู้ถูกร้องเป็นผู้รับหนังสือไว้ทั้งสองฉบับ นอกจากนี้ ผู้ร้องมีหนังสือลงวันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๓ ถึงอธิบดีกรมการปกครอง เพื่อแจ้งสำนักงานเทศบาลนครขอนแก่น ให้แจ้งผู้ถูกร้องให้ชี้แจงเหตุผลของการไม่ยื่นบัญชีฯ อีกทางหนึ่งด้วย ซึ่งสำนักงานเทศบาลนครขอนแก่น มีหนังสือลงวันที่ ๑๐ เมษายน ๒๕๔๓ ถึงผู้ถูกร้องเพื่อให้ชี้แจงการไม่ยื่นบัญชีฯ เสมือนในสำนักงานทนายความของผู้ถูกร้องเป็นผู้รับไว้ ต่อมาเจ้าพนักงานของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติได้รวบรวมพยานหลักฐานเพิ่มเติมโดยสอบถามปากคำพยานบุคคล และผู้ถูกร้องรวมเจ็ดคน ผู้ถูกร้องให้ถ้อยคำเมื่อวันที่ ๑ กันยายน ๒๕๔๓ สรุปได้ว่า บัญชั้นมีภูมิลำเนาอยู่บ้านเลขที่ ๔๓๕ ซอย ๑๖

ตนนักลงเมือง อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น และอาศัยอยู่กับภรรยาที่บ้านเลขที่ ๒๘๘/๑ หมู่ที่ ๑๔ อำเภอพระยีน จังหวัดขอนแก่น หลังจากที่พ้นตำแหน่งสมาชิกสภาเทศบาลครบทอนแก่น ได้รับหนังสือแจ้งให้ยื่นบัญชีฯ จากผู้ร้องสองครั้ง และจากสำนักงานเทศบาลครบทอนแก่น หนึ่งครั้ง ผู้ร้องเตรียมยื่นบัญชีฯ แต่ข้อมูลหายไปและผู้ถูกร้องมีงานมาก จึงหลงลืมไม่เจตนาหรือจใจไม่ยื่นบัญชีฯ ต่อมาผู้ถูกร้องได้ยื่นบัญชีฯ แต่ล่วงเลยเวลาที่กำหนดให้ยื่นถึงสองร้อยเจ็ดสิบสามวัน

ผู้ร้องพิจารณาแล้วเห็นว่า คำชี้แจงของผู้ถูกร้องที่แสดงถึงเหตุผลที่มิได้ยื่นบัญชีฯ กรณี เข้ารับตำแหน่งสมาชิกสภาเทศบาลครบทอนแก่นต่อผู้ร้องภายในระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด ไม่เพียงพอ ที่จะรับฟังได้ว่าผู้ถูกร้องมิได้จงใจไม่ยื่นบัญชีฯ จึงมีมติเป็นเอกฉันท์ว่า ผู้ถูกร้องจงใจไม่ยื่นบัญชีฯ ต่อผู้ร้องภายในระยะเวลาที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ กำหนด ให้เสนอเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยข้อหาตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕ ต่อไป

ศาลรัฐธรรมนูญให้โอกาสผู้ถูกร้องยื่นคำชี้แจงได้ ผู้ถูกร้องมีหนังสือลงวันที่ ๒๕ มกราคม ๒๕๕๘ ชี้แจงว่าไม่ประสงค์ที่จะต่อสู้ในการพิจารณาเรื่องนี้ เพราะปัจจุบันมิได้ดำรงตำแหน่งในทางการเมือง และยินยอมให้ศาลรัฐธรรมนูญตัดสิทธิของผู้ถูกร้อง เพื่อมิให้เป็นการยุ่งยากในการพิจารณา ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาดีฝ่ายเดียวได้

ปัญหาที่ต้องวินิจฉัยมีว่า ผู้ถูกร้องจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕ หรือไม่ พิจารณาแล้ว ได้ความว่า ในชั้นคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติว่า ผู้ถูกร้องไม่ได้ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบภายในเวลาที่กฎหมายกำหนด ผู้ร้องได้มีหนังสือแจ้งผู้ถูกร้องโดยตรงและแจ้งผ่านสำนักงานเทศบาลครบทอนแก่นหลายครั้ง ผู้ถูกร้องก็ไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบจนเข้าพนักงานของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติได้รับทราบพยานหลักฐานเพิ่มเติม ผู้ถูกร้องจึงให้การว่า เคยได้รับหนังสือจากคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ให้แจ้งบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบสองครั้ง ได้เตรียมเอกสารเพื่อยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบ แต่เอกสารและข้อมูลที่เก็บไว้ในคอมพิวเตอร์หายไป ต่อมามีงานมากจึงหลงลืมและไม่ได้จงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบ ผู้ถูกร้องได้ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบ หลังจากล่วงเลยเวลาที่กฎหมายกำหนดไว้ให้ยื่นถึงสองร้อยเจ็ดสิบสามวัน แสดงให้เห็นว่า ผู้ถูกร้องไม่สนใจที่จะยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบ และในชั้นพิจารณาของ

ศาลรัฐธรรมนูญผู้ถูกร้องก็มิได้ชี้แจงให้เห็นเป็นอย่างอื่น ตรงกันข้ามกลับยืนคำแคลงว่าไม่ประسن์จะต่อสู้คดี ยินยอมให้ศาลรัฐธรรมนูญตัดสิทธิทางการเมืองของผู้ถูกร้อง ข้อเท็จจริงจึงฟังเป็นยุติได้ว่า ผู้ถูกร้องจะไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบ ภายในเวลาที่กฎหมายกำหนด

อาศัยเหตุดังกล่าวข้างต้น จึงวินิจฉัยว่า ผู้ถูกร้องจะไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕

นายอุระ หวังอ้อมกลาง

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ